

“Kültür endüstrisi ve popüler kültür gazeteciliği yozlaştırıyor”

Popüler kültürün yaygınlaşmasıyla birlikte gazeteciliğin yapısal bir dönüşüm süreci geçirdiğinden bahseden ASÜ İletişim Fakültesi Arş. Gör. Dr. Lütfü Pınar, 1980’li yıllarda neoliberal politikaların uygulanmasıyla medya alanında ticari yayıncılığın görünür hale geldiğini söyledi. Bu yıllardan itibaren gazetecilik alanında kamusal yayıncılık anlayışından ticari yayıncılık anlayışına dayalı popüler gazeteciliğin ön plana çıktığını dile getiren Pınar, gazeteciliğin de popüler kültürün yayılması noktasında etkili bir araç olduğunu vurguladı.

DEVAMI SAYFA 11’de

“Yapay zeka gazetecilik sektörünü etkilemeyecek”

Teknolojik ve siyasi gelişmeler nedeniyle zamanla şekil ve yöntem değiştiren gazetecilik, gün geçtikçe değerini korumaya devam ediyor. Nasıl Bir Ekonomi Gazetesi’nde İstanbul Bölgeler Koordinatörlüğü görevini yürüten ve Anadolu Ajansı, Habertürk gibi medya kuruluşlarında da görev almış olan Barış Sedef, gazeteciliğin zorlukları ve geleceği hakkında sorulan soruları cevaplandırdı.

DEVAMI SAYFA 9’da

İLETİŞİM HABER

Aksaray Üniversitesi Gazetecilik Bölümü Uygulama Gazetesi

iletisimhaber.aksaray.edu.tr

asuiletisimhaber

SAYI: 2

20 MAYIS 2024

SAYFA 3

Baysal, “E-Ticarette en önemli risk kişisel verilerin korunamaması”

Tüketicilerin dijital platformlardan yaptığı alışverişlerde en önemli hak sorunun muhatap bulunamaması olduğuna dikkat çeken Öğr. Gör. Baysal, sahte internet adresleri konusunda dikkatli olunması gerektiğini söyledi.

SAYFA 7

Tatar kadınlar 79 yıldır yöresel ekmeklerinin elçisi oluyor

Sürgünden bu yana yöresel ürünlerine verdikleri değeri her platformda dile getiren Tatar kadınlar, ekşi maya ile özel fırında üretilen ekmeklerine il genelinden yoğun talep

SAYFA 12

Şehitlerin anısı bu müzede yaşıyor

Ervah Kabristanlığı içerisindeki Hacılar Hanı binasında yer alan Şehitlik Müzesi’nde vatani görevini yaparken şehit olanların eşyaları 15 Temmuz Şehitler Koridorunda sergileniyor.

Rektör Arıbaş: Aksaray’a hizmet etmekten gurur duyuyorum

Dört İl Bir Diploma...

Bir memur çocuğu olduğu için Türkiye’nin çeşitli illerinde yaşama imkânı bulan Rektör Arıbaş, Bitlis’te doğup ilköğretim sürecini Ankara, Tokat, Kırıkkale ve Konya illerinde tamamlamış. Gittiği yerlerde karşılaştığı olanakları ve güçlükleri bizlerle paylaşan Prof. Dr. Alpay Arıbaş, yaşadıklarını şu sözlerle ifade ediyor: “Gittiğim yeni yerlerdeki çocuklara imrenirdim çünkü çoğunlukla yabancı ben olurdum. Elbette ki yeni ortam, yeni öğretmen, yeni mahalle, yeni okul, yeni sınıf

arkadaşları bana yeni bir bakış açısı kazandırdı. Diğer taraftan tam intibak ederdik, ardından yeniden taşındık ve bir daha aynı süreci yaşamadık. Yaşadığım bu süreç beni üzse de ikili ilişkilerim bu sayede gelişti ve çevremi genişletme olanağı buldum. Yeni insanlar ile tanışıp onlarla kaynaşıp arkadaş olmak iletişim becerilerimi olumlu yönde etkiledi.” Konya Gazi Lisesi’nden mezun olduktan sonra lisans öğrenimini Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi’nde tamamlayan Rektör Arıbaş, mecburi hizmetini Erzincan’da, askerlik göre-

vini ise Ankara Genelkurmay Başkanlığı’nda yerine getirmiş. Rektör Arıbaş, dört yıldan fazla süren pratisyen hekimlik sürecinde mesleğin her kademesinde bulunduğu ve bu durumun kendisi için büyük bir şans olduğunu belirtiyor. Hayatın içerisinde pişerek ilerlediğini ifade eden Arıbaş, pratisyen hekimlikten profesörlüğe kadar her kademe de belirli sürelerde mesleki tecrübe edindiğini ve her kademenin kendi içerisinde zevkli ve sıkıntılı yönlerinin olduğunu vurguluyor. Prof. Dr. Alpay Arıbaş, sorularımızı şöyle cevapladı.

Bir Aksaraylı olarak Aksaray ve Aksaray Üniversitesi sizin için neyi ifade ediyor?

2023 yılının Ağustos ayından bu yana Aksaray Üniversitesi Rektörü olarak görev yapıyorum. Aksaray’da olmak kendi evimde olma hissini uyandırıyor. Bir başka üniversitenin rektörlük görevine atanmış olsaydım, sanıyordum ki çocukluk yıllarındaki hissettiğim o yabancılık psikolojisini yaşayabilirdim. Dolayısıyla Aksaray Üniversitesi’nde yönetici olmaktan büyük bir onur duyuyorum.

DEVAMI SAYFA 2’de

İletişim Fakültesinin logosu yayımlandı

Kahraman, “Fakültemizin etkili bir kurumsal kimlik yapısının olması için özgün bir logoya ihtiyacımız vardı. Tabi bu 2012 yılından bugüne fakültemizde derslerin verilmeye başlaması, kendine özgü söylemlerinin edinilmesi, bütün taşların yerine oturması ve belirli bir kültür birikiminin oluşması sonucu bağımsız bir logo oluşturma gerekliliği de hissedilmişti.

DEVAMI SAYFA 9’da

Prof. Dr. Nezahat Altuntaş Duman: Toplumsal cinsiyet algısı erken yaşta inşa ediliyor

Toplumsal cinsiyetten, feminizmin ne olduğundan ve kadının toplumsal konumundan söz eden Dekan Altuntaş Duman, kadınlara bakış açısının sadece ülkemizde değil, aynı zamanda farklı ülkelerde de benzer olumsuzlukları içerdiğini ve toplumdaki topluma değişiklik gösteren bu bakışta her zaman kadının dezavantajlı olduğuna da dikkat çekti.

DEVAMI SAYFA 8’de

Z Kuşağı hangi dili konuşuyor?

Uzmanlar ise son dönemlerde aile içi iletişiminin sağlanamamasının sebebi olarak sanal alem dilini gösteriyor. Sanal alem dili en çok ebeveyn ve çocuk arasındaki iletişimi olumsuz etkiliyor. Bir medya okuryazarı olarak konuyu değerlendiren Aksaray Üniversitesi Gazetecilik Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Mustafa İşliyen, sanal alem dilini kullanan ve kullanmayan kişiler arasındaki iletişim problemlerine dikkat çekti.

DEVAMI SAYFA 10 ‘da

Felaketin gerçek adı: “Deprem”

Türkiye’de deprem üreten yani aktif faylar olarak bilinen fay hatları konusuna temas eden Dr. Gürbüz, Türkiye’deki büyük fay hatlarını Kuzey Anadolu Fay Zonu ve Doğu Anadolu Fay Zonu’nun temsil ettiğini, ancak bu büyük ölçekli fayların haricinde Ege Bölgesi’nde, İç Anadolu’da ve Doğu Anadolu’da önemli depremler üretebilecek birçok aktif fayın bulunduğunun da altını çizdi.

DEVAMI SAYFA 5’te

Rektör Arıbaş: Aksaray’a hizmet etmekten gurur duyuyorum

Aksaray Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Alpay Arıbaş ile öğrencilik döneminden rektörlük dönemine uzanan yaşam serüveni hakkında samimi ve keyifli bir sohbet gerçekleştirdik. Aslen Aksaraylı olup Türkiye’nin birçok yerinde yaşama fırsatı bulan Rektör Arıbaş gerek Aksaray’ın gerekse Aksaray Üniversitesi’nin kendisine ev sahipliği kavramını hatırlattığını belirtti. Rektör Arıbaş, başarıya uzanan süreçte, karşılaştığı güzellikleri ve zorlukları bizlerle paylaştı.

DÖRT İL BİR DİPLOMA...

Bir memur çocuğu olduğu için Türkiye’nin çeşitli illerinde yaşama imkânı bulan Rektör Arıbaş, Bitlis’te doğup ilköğretim sürecini Ankara, Tokat, Kırıkkale ve Konya illerinde tamamlamış. Gittiği yerlerde karşılaştığı olanakları ve güçlükleri bizlerle paylaşan Prof. Dr. Alpay Arıbaş, yaşadıklarını şu sözlerle ifade ediyor: “Gittiğim yeni yerlerdeki çocuklara imrenirdim çünkü çoğunlukla yabancı ben olurdum. Elbette ki yeni ortam, yeni öğretmen, yeni mahalle, yeni okul, yeni sınıf arkadaşları bana yeni bir bakış açısı kazandırdı. Diğer taraftan tam intibak ederdik, ardından yeniden taşınurdık ve bir daha aynı süreci yaşardık. Yaşadığım bu süreç beni ütse de ikili ilişkilerim bu sayede gelişti ve çevremi genişletme olanağı buldum. Yeni insanlar ile tanışıp onlarla kaynaşıp arkadaş olmak iletişim becerilerimi olumlu yönde etkiledi.” Konya Gazi Lisesi’nden mezun olduktan sonra lisans öğrenimini Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi’nde tamamlayan Rektör Arıbaş, mecburi hizmetini Erzincan’da, askerlik görevini ise Ankara Genelkurmay Başkanlığı’nda yerine getirmiş. Rektör Arıbaş, dört yıldan fazla süren pratisyen hekimlik sürecinde mesleğin her kademesinde bulunduğunu ve bu durumun kendisi için büyük bir şans olduğunu belirtiyor. Hayatın içerisinde pişerek ilerlediğini ifade eden Arıbaş, pratisyen hekimlikten profesörlüğe kadar her kademedede belirli sürelerde mesleki tecrübe edindiğini ve her kademenin kendi içerisinde zevkli ve sıkıntılı yönlerinin olduğunu vurguluyor. Prof. Dr. Alpay Arıbaş, sorularımızı şöyle cevapladı.

Bir Aksaraylı olarak Aksaray ve Aksaray Üniversitesi sizin için neyi ifade ediyor?

2023 yılının Ağustos ayından bu yana Aksaray Üniversitesi Rektörü olarak görev yapıyorum. Aksaray’da olmak kendi evimde olma hissini uyandırıyor. Bir başka üniversitenin rektörlük

görevine atanmış olsaydım, sanıyorum ki çocukluk yıllarındaki hissettiğim o yabancılık psikolojisini yaşayabilirdim. Dolayısıyla Aksaray Üniversitesi’nde yönetici olmaktan büyük bir onur duyuyorum. Üniversitemize en iyi şekilde hizmet ederek çok sayıda projeyi hayata geçirmek istiyorum ve bunun için de büyük bir heyecan taşıyorum. Yapmak istediklerimi düşündüğüm zaman bile mutlu oluyorum, yapabilirsem çok daha mutlu olacağım.

Göreve geldiğiniz günden beri yaptığınız çalışmalar hakkında bilgi verir misiniz?

Göreve başladığımda ilk olarak şehrimizde olmayan Teknopark projesine adım attık. Tıp Fakültesi’nin beklentilerini karşılamak ve akademik kadrosunu güçlendirmeye yönelik çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Bazı ameliyathaneler burada yapılabilmesi için misafir hocaları davet edip burada ilk ameliyathaneleri başlattık. Bu ameliyathaneleri daha yaygın hale getirmek ve bu hususta canlı yayınlar yapmak için de hazırlık içerisindeyiz. Ayrıca Dış Hekimliği Fakültesi’nin Aksaray’a hizmet edebilmesi için çalışmalara başladık. Bu doğrultuda akademik kadronun da güçlendirilmesiyle birlikte bir sonraki eğitim ve öğretim yılı itibarıyla öğrenci almayı planlıyoruz.

“GENÇLERİMİZİN ELİNDEN TUTUYORUZ”

Ayrıca TEKNOFEST’e kurumsal olarak önem veriyoruz. Bu noktada roket, drone ve elektrikli otomobil ekibi kurarak TEKNOFEST için hazırlıklara başladık. ‘Bize el verin, biz araba çıkaralım’ diyen gençlerin söylemine sahip çıktık. Aksaray Üniversitesi’nin spor ve sağlık alanında ihtisaslaşmanın yanında mühendisliğe kayıp patente, teknolojiye ve sanayiye yönelik somut ürünler ortaya koyabilecek bir ekip oluşturduk. Yeni projelerden 5’ine destek kararı alarak ihtisaslaşmayla ilgili ilgili mevcut dergimizin yüzünü, yöneticilerini, yayın kuruluşunu, başvuru sayfasını, internet bağlantısını değiştirip dergiyi

tamamen İngilizce yaptık. Aksaray Teknopark’ın fiziki anlamda henüz bir mekân yokken gerekli izinleri çıkararak öncelikle konteyner ile de olsa şirketleri kabul edebilecek duruma getirebilmek için çaba sarf ettik. Projemizin üç boyutlu mimari planını hazırladık, firmalar ile temasa geçtik. Şu ana kadar 45 ila 50 civarında firma bizim Teknoparkımıza gelmek için müracaatta bulundu. Aksaray Teknopark’ta projelerin somut ve endüstriyel ürünlere dönüşmesinin, şehir ve üniversite arasındaki iş birliğine önemli katkı sunacağını düşünüyorum. Proje ile AR-GE şirketleri kurulacak, firmaların kendi AR-GE’lerinden oluşan bilgi birikimi hocalarımızla paylaşılacak ve sinerjik bir güç doğacak. Patentli ürünlerin ortaya çıkması ile üniversitemiz bilimsel açıdan dünya çapında adını duyururken bir taraftan maddi imkânlar da sağlanmış olacak. Diğer yandan gençlerimizin mesleki anlamda tecrübelerini arttırmaya yönelik yurt içi ve yurt dışı üniversitelerle, kurumlarla ve özel sektör temsilcileriyle ikili protokoller imzaladık. Ayrıca Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu (TBMYO) atölyesinin deprem felaketinin ardından kullanılamaz hale geldiğini öğrendik ve uzun uğraşlar sonucunda ek ödenek çıkartarak yeni bir atölye yapımına başladık. Yine, sosyal ve kültürel etkinlikler düzenleyerek bilim insanlarını üniversitemizde misafir ettik. Orta Anadolu Kariyer Fuarı’na (ORAKAF) katılım sağlayarak öğrencilerimizin sektörle buluşmasına katkı sağladık. Öğrenci aktivite topluluklarının ödeneklerini dört katı arttırırken üniversitemizin dijitalleşmesi noktasında adımlar da attık.

Aksaray Üniversitesi içinde bulunduğu coğrafi koşullar dolayısıyla yeşil alan varlığı zaman alarak oluşturulan bir üniversite. Yeşil ASÜ için projeleriniz var mı?

Aksaray Üniversitesi coğrafi yapısı dolayısıyla normale kıyasla daha zorlu bir araziye sahip. Daha yeşil bir kampüs için özel bir çaba vermemiz gerekiyor. Ne yazık ki üniversitemizin arazi koşulları nedeniyle 100 fidan maliyeti 5 kat yükseliyor. Üniversitemiz, 5 milyon metrekare ile çok geniş bir alana sahip. Dolayısıyla üniversitemizi peyderpey yeşillendirme çalışmalarına devam edeceğiz. Özellikle yaz aylarında çalışmalar yaparak kampüsteki ağaç varlığımızı arttıracğız. Henüz fikir jımnastığı yaptığımız projeler var. Bu fikirlerimizi uygulayabilirsek çok büyük bir sürpriz olacak.

“ÜNİVERSİTEMİZ KABUĞUNA SIĞMIYOR”

Cumhuriyetin en genç üniversitelerinden olan ASÜ doluluk oranları ile ilk tercihler

arasında yer alıyor. ASÜ kabuğuna sığmıyor diyebilir miyiz?

Doluluk oranları ile öğrencilerin ilk tercihleri arasında yer alıyoruz. Bir öğrencinin arayabileceği hemen her imkân Aksaray Üniversitesi’nde mevcut. Üniversitemizin başta engelli öğrencilerin engellerini ortadan kaldırma misyonuna sahip olması bizi tercih edilebilir kılıyor. Diğer yandan konferans salonlarımız, laboratuvarlarımız, dersliklerimiz ve kampüsümüz de öğrenci kapasitemizi karşılamaya yetiyor. Burada ifade etmek gerekir ki Aksaray Üniversitesi Bilimsel ve Teknolojik Uygulama ve Araştırma Merkezi (ASÜBTAM), Türkiye’nin değerli laboratuvarlarından birine sahip. Büyüyüp gelişen bir üniversite olarak güçlü bir akademik kadroya sahibiz. Büyük başarılarla imza atabilecek öğrencilerimiz var. Ayrıca tarihi ve kültürel anlamda zengin bir şehir olan Aksaray, merkezi konumu itibarıyla da bir cazibe merkezi. Dolayısıyla gerek Aksaray’ı gerekse Aksaray Üniversitesi’ni niçin bir üst lige taşımayalım?

İsterseniz biraz da öğrencilik yıllarınızdan konuşalım. Rektör Prof. Dr. Alpay Arıbaş’ın öğrencilikteki bir günü nasıl geçiyordu? Başarılarınızı nasıl bir çalışma planına borçlusunuz? Bu yolda hiç pes ettiğiniz oldu mu?

Öğrencilik yaşamım boyunca hem ders çalıştım hem de sosyalleşme faaliyetlerine önem verdim. Üniversite sürecimde Kafkas oyunu başta olmak üzere diğer halk dansları ile ilgilendim. Aynı zamanda üniversite yıllarımda çokça gezdim, kitap okudum ve ikinci bir dil öğrendim.

“PUAN ALMAK İÇİN DEĞİL MERAK ETTİĞİM İÇİN OKUDUM”

Daha çok öğrenmeye ve merakımı gidermeye yönelik çalıştığım için ders çalışmayı bir kavga olarak görmedim ve bu yüzden pes etmedim. Bu durum benim için bir yaşam biçimiydi. Evlendikten kısa bir süre sonra eşimle birlikte Tıpta Uzmanlık Sınavı’na (TUS) çalışmaya başladık. Çevremizdeki tecrübeli arkadaşlarımızdan çalışma planı konusunda destek istedik. Eşimle birlikte tüm boş vakitlerimizi ders çalışarak değerlendiriyorduk. Evimizin her yeri notlarla doluydu; kapı, duvar, mutfak... Ayrıca eşimle karşılıklı soru cevap yapıyorduk. Bazı konularda kısaltmalar yapıp çalışmaya eğlence katıyorduk ve aradan 30 yıl geçmesine rağmen hala bu konuları hatırlarız. Örneğin milföy hamurundan Milroy hastalığını hatırlıyorduk. Kendimizce tıbbi hastalıklar ve terimler içeren şarkılar üreterek kodlamalar geliştirip söylüyorduk. Açıkçası ömrümde hiç öyle çalışmamıştım.

“İLK ANSİKLOPEDİMİ OKUMAKTAN PARAMPARÇA ETMİŞTİM”

Düşünce dünyanızı değiştiren ve hayatınıza yön veren bir kitap, film veya müzik oldu mu? Mutlaka izlemeli, okumalı ya da dinlemelisiniz dediğiniz bir eser var mı? Okumaya olan ilgi ve merakım küçük yaşlardan itibaren başlamıştı. Hiç unutmuyorum... Babam bir öğretmen, o dönemde maaşının yarısı ya da üçte biri değerindeki paraya 7 veya 8 cilt ansiklopedi aldı. Bu ansiklopedide ilkokul öğrencileri için kısa, büyük puntolarla ve mavi renkle; ortaokul ve lise öğrencileri için daha küçük puntolarla ve daha geniş kapsamlı bilgiler yer alıyordu. Her ansiklopedinin ayrı bir içerik alanı bulunuyordu. Ansiklopedileri okumaktan paramparça etmiştim. Ansiklopedideki ‘Kim kimdir?’ sorularını hala hatırlıyorum. Henüz ilkokuldayken Jeanne d’Arc, Benjamin Franklin, Spartaküs, Uluğ Bey gibi isimleri bilirdim. İlkokul çağlarında okuduğum o ansiklopedi lise çağlarında bile bana genel kültür aşıladı. Bende iz bırakan eserlere gelince, kitaplar arasında Necip Fazıl Kısakürek’in ‘Son Devrin Din Mazlumları’ isimli eseri; filmler arasında ise Şampiyon ve Çöl Aslanı Ömer Muhtar özel bir yere sahip.

Rektör Arıbaş’ın hobileri nelerdir?

Hakkâri, Şırnak, Tunceli ve Muş illeri dışında Türkiye’nin tüm illerinde bulundum ve dünyada da çok sayıda ülkeyi gezip gördüm. Eşimle birlikte en çok gastronomi turlarına katılmaktan keyif alıyoruz. Biz eşimle gezi hobimizin adına ‘boğaz turizmi’ diyoruz. Gittiğimiz şehirlerde, şehrin önde gelen esnaflarına şehrin en güzel yiyeceklerinin ne olduğunu, nerede ve ne yenilebileceğini sorarım.

“AKSARAY ÜNİVERSİTESİ’Nİ DÜNYANIN SAYILI ÜNİVERSİTELERİ ARASINDA GÖRMEK İSTİYORUM”

Son olarak ASÜ’yü nerede görmek istersiniz?

Aksaray Üniversitesi Rektörü olarak atandığım günden, görevi devredeceğim güne dek üniversitemizi en iyi şekilde geliştirmeyi hedefliyorum. Küresel saygınlığa sahip, bilim alanında öncü bir üniversite olabilmemiz için var gücümüzle çalışmamızı sürdürüleceğiz. Aksaray Üniversitesi’ni gelecek yıllarda görebildiğim kadar üst sıralarda görmek isterim.

(Aksaray Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Alpay Arıbaş’a Kıymetli Vakitletlerini Ayırdıkları İçin Teşekkür Ederiz)

Haber: Seda OLGUN
Fotoğraf: İrfan YÜCEL- Fatih VURGUN

İLETİŞİM HABER

Baysal, “E-Ticarete en önemli risk kişisel verilerin korunamaması”

Aksaray Üniversitesi Öğretim Görevlisi ve Hukukçu Erdem Baysal, dijitalleşme süreci ile birlikte artış gösteren internet alışverişleri ve e-ticarete tüketicilerin yaşadığı sorunlar konusunda bilgiler vererek alınabilecek önlemler konusunda uyarılarda bulundu.

Tüketicilerin dijital platformlardan yaptığı alışverişlerde en önemli hak sorunun muhatap bulunamaması olduğuna dikkat çeken Öğr. Gör. Baysal, sahte internet adresleri konusunda dikkatli olunması gerektiğini söyledi. Özellikle internetin yaygınlaşması ile birlikte sahte satış platformlarının ortaya çıkmasının hak sorunlarını da beraberinde getirdiğini kaydeden Baysal, “Ödeme yöntemlerinin dolandırıcılık aracı olarak kullanılması, ayıplı veya eksik teslimat sebebiyle yapılacak mal iadelerinde muhatap bulunamaması gibi sorunlar bunların başında geliyor. Yerleşik ve kurumsal olmayan e-ticaret sitelerinin mağdur ettiği müşteriler ilk olarak karşılarında muhatap

bulamamaktan şikayetçi oluyor. Köklü olarak tabir ettiğimiz güvenilir firmalar tüketici kanununun müşterilere sağladığı tüm hakları gözetiyorlar. Çoğu zaman kanunda düzenlenmemiş bile olsa bazı iade veya değişim durumlarını gerçekleştiriyorlar.” ifadelerini kullandı. E-Ticaret alışverişlerindeki en büyük riskin kişisel verilerin korunması noktasında olduğunu belirten Baysal, internet alışverişlerinde bakanlık onaylı platformların tercih edilmesi gerektiğinin altını çizdi. Baysal, konu ile ilgili: “Yine öncelikli olarak muhatap bulamayan müşteriler kişisel verilerinin korunması noktasında da sorun yaşıyor. Kişisel bilgilerin, kişisel veri politikası oluşturmamış

kimselerin eline geçmesi durumu en büyük risklerdendir. Özellikle kredi kartı bilgilerinin kopyalanması, yetkisiz kişiler ile bunun paylaşılması ve benzeri durumlar mağduriyetlerin en çok yaşandığı alan oluyor. Bu risklere karşı Ticaret Bakanlığı tarafından onaylı olan e-ticaret sitelerinin tercih edilmesi müşterileri belli bir garanti çerçevesinde rahatlatır.” dedi.

“TÜKETİCİLERİN HAKLARI MEVZUAT KAPSAMINDA GÖZETİLİYOR”

Tüketicilerin internet alışverişlerinde kullandıkları kişisel verilerin korunması konusunda bilgiler veren Baysal, mevzuat kapsamında çeşitli önlemlerin alındığını dile getirdi. Yurt dışı sunuculu alışveriş sitelerinde hukuksal bir kazanım sağlanamayacağını aktaran Baysal açıklamasında: “Mevzuat anlamında çerçevesi çizilmiş bir koruma mevcut. Fakat özellikle ülkemizdeki internet kullanım alışkanlığının ve internet kullanılmasında tercih edilen bazı sunucuların yurt dışı menşeli olması sebebiyle güvenilir olmayan siteler için kişisel veriler konusunda hukukun da yapacağı bir şey kalmıyor. Çünkü yurt dışı sunucularına ülkemizden müdahale edilme hakkı bulunmuyor. Yurt içi sunucu adresi olan bütün siteler mevzuat anlamında denetim ve kontrol mekanizmasından geçebiliyor.” şeklinde konuştu.

“E-TİCARETE EN ÖNEMLİ GÜVENLİK ÖNLEMİ E-DEVLET İLE SAĞLANABİLİR”

E-Ticaret ve internet yapılanmasında e-devlet aracılığının önemli bir rol üstlendiğine dikkat çeken Baysal, daha güvenli alışveriş için bireysel elektronik posta adreslerinin de önemli olduğuna vurgu yaptı. E-ticaret sitelerinde tüketicilerin güvenliği için alınabilecek önlemlerden bahseden Baysal: “İnternet merkezli faaliyetler için mutlaka e-devlet uygulamasının okuma yazma bilen, fiil ehliyetine sahip bütün vatandaşlar için bir şifre edinme zorunluluğunun getirilmesi bu bağlamda da e-devlet şifresi edinmiş ve dijital dünyaya adım atmasını resmileştirmiş her bireye kamu gücünün tanımlayacağı kayıtlı elektronik posta adresinin tanımlanması gerekiyor. E-ticaret sitelerinde kullanıcı olarak bir hesap açılabilmesi için kayıtlı e-posta adresinin varlığı şartı aranmalıdır. Ülkemizde bunun alt yapısı müsait bulunuyor. Bu gerçekleşirse Türkiye’de vatandaşlar daha güvenli şekilde e-ticaret siteleri üzerinden alışverişini gerçekleştirebilir.” ifadelerine yer verdi. İnternet alışverişlerinin büyük oranda arttığını söyleyen Baysal, “Bilindiği üzere ülkemizde alışverişlerin önemli bir yüzdesi artık internet üzerinden yapılıyor. İnsanlar artık yumurtasını, sütü bile e-ticaret aracılığıyla

alıyor. Bunun devlet güvencesi altında bir organizasyon ile daha güvenilir standarda kavuşturulması gerekiyor.” dedi.

“TÜKETİCİLER HER PLATFORMDA HAKKINI ARAYABİLİR”

Hukukçu Erdem Baysal, tüketicilerin e-ticaret ve internet alışverişlerinde yaşadığı mağduriyet durumlarında Tüketici Hakem Heyeti’nden Ticaret Bakanlığı’na kadar her platformda hakkını arayabileceğini belirtti. Farklı konularda pek çok çözüm merkezi olduğunu ifade eden Baysal sözlerine; “Tüketicinin mağduriyet durumunda en başta yaptırım içeren karar alma yetkisi olan Tüketici Hakem Heyeti’ne başvurmaları gerekiyor. Tüketici Hakem Heyeti’ne başvurularda güncel sınır 104 bin liraya çıkarıldı. Bu sınırı aşıyorsa ya da oradan sonuç alınamıyorsa bireylerin öncelikle Tüketici Mahkemelerine başvurması lazım. Orası da sonuç vermiyorsa genel yetkili olarak Asliye Hukuk Mahkemelerinde haklarını arayabilirler. Fiyat farklılıkları, etiket fiyat uyumsuzluğu, kötü muamele, kaba davranışlar gibi konularla alakalı CİMER’den Ticaret Bakanlığı’na kadar haklarını arama yolları bulunuyor.” diyerek son verdi.

Haber: Seda Olgun
İllüstrasyon: ASÜ İletişim Fakültesi

Kavurmacı: Suyu her bir damlasını koruyarak kullanmalıyız

Son yılların en az yağış alan illerinden olan Aksaray’ın su kaynakları ve yapısı hakkında önemli bilgiler veren Aksaray Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Jeoloji Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Murat Kavurmacı, iklim değişikliklerinin su kaynakları ve biyoçeşitlilik üzerindeki etkileri hakkında açıklamalarda bulundu. Suyun tükenbilir bir kaynak olduğunun altını çizen Kavurmacı, bilinçli su kullanımıyla ilgili eğitimin önemine işaret etti

Aksaray’ın içme suyu olarak 3 temel su kaynağının bulunduğunu ifade eden Prof. Dr. Kavurmacı, su kaynaklarının özellikleri ile ilgili açıklamalarda bulundu. Kavurmacı, Aksaray’ın su varlığı ile ilgili yaptığı açıklamada, “Aksaray’da Mamasın Barajı, Bağlı Köy Yeraltı su kaynakları ve Helvadere su kaynakları olmak üzere 3 ana içme suyu kaynağı bulunuyor. Aksaray’ın içme suyu ihtiyacının yaklaşık olarak yüzde 60’ını Mamasın Barajı, Bağlı Köy yeraltı su kaynakları yüzde 30’unu ve Helvadere su kaynakları yüzde 10’luk kısmını karşılıyor. 2016-2017 yılları arasında yapılan ölçümlere göre Helvadere su kaynaklarının 80 litre/saniyelik bir debisi var. Bu su kaynağı isale hattı boyunca çeşitli köylere dağılıyor ve 30 litre/saniyelik kısmı bu alanlarda kullanılıyor. Geri kalan kısım ise belediyenin tatlı su çeşmelerine veriliyor.” dedi.

“KURAK DÖNEMİN İÇERİSİNDEYİZ”

Meteoroloji Genel Müdürlüğü’nün yağış raporuna göre son yılların en az yağış alan illerinden olan Aksaray’da küresel iklim değişikliği, aşırı sıcaklar, kuraklık ve su kaynaklarının kirlenmesi gibi etkenlerin su varlığının azalmasında etkili olduğunu vurgulayan Kavurmacı son iki yıldır Aksaray’ın kurak dönem içerisinde bulunduğunu söyledi. Prof. Dr. Kavurmacı, uzun yılları kapsayan yağış verilerine göre grafikler çıkardıklarını belirterek oluşturulan yağış grafiklerinden kurak ve yağışlı dönemlerin net bir şekilde tespit edildiğini dile getirdi. Aksaray’da son yıllardaki en uzun kuraklık döneminin 1998 yılı ile 2008 yılları arasında 10 yıllık dönem içerisinde gerçekleştiğini ifade eden Kavurmacı, “10 yıllık kuraklık döneminin dışında iki üç yıl aralıklarla kurak ve yağışlı dönemlere girdiğimiz zamanlar oluyor. Kurak döneme geçtiğimiz yıllarda genel olarak yıllık ortalama yağış miktarı 300 milimetrenin altında seyrediyor. Yağışlı dönem olarak nitelendirdiğimiz dönemlerde ise genel olarak 400 milimetrenin

üzerinde yağış alınıyor.” dedi. Küresel olarak farklı sebeplerden yağışların etkilendiğini söyleyen Kavurmacı, “Sıcaklık değişimlerinin ani olarak artması veya düşmesi, bitki örtüsünün zayıflığı, plansız ve kontrolsüz su kullanımı gibi etkenlerden dolayı Aksaray’ın yağış miktarlarında önemli farklılıklar gözlemlenebiliyor. Son iki yıl içerisinde de kurak bir dönemin içerisinde olduğumuzu söyleyebiliriz.” şeklinde konuştu.

“TARIMSAL SULAMADA İKİ KAYNAK VAR”

Aksaray’da tarımsal üretimde kullanılan su kaynakları hakkında bilgi veren Prof. Dr. Kavurmacı, tarımsal sulamada kullanılmak üzere yüzey suları ve yeraltı suları olmak üzere iki kaynak bulunduğunu söyledi. Aksaray’ın tarımsal sulama alanlarının coğrafi olarak iki bölümde değerlendirilebileceğini ifade eden Kavurmacı, doğu ve batı sulama kaynakları ile ilgili bilgiler verdi. Aksaray Ovası olarak nitelendirilen batı kısmının kent merkezinden Bozcamağmut mevkiine kadar olan alanı kapsadığını kaydeden Kavurmacı, “Batı alanında tarımsal sulamada yoğun olarak yeraltı su kuyuları kullanılıyor. Arazi gözlemleri, DSİ verileri ve uydu görüntülerinden tespit ettiğimiz kadarı ile Aksaray ovasında yaklaşık 3 bin 500 civarında su kuyusu bulunmaktadır. Bunların neredeyse tamamı tarımsal sulamada kullanılıyor.” dedi. Kuyuların sayısının net olarak bilinmemesinin kuyuların kaçak olarak açılmasından kaynaklandığını vurgulayan Prof. Dr. Kavurmacı, üreticilerin kuyu açma işlemindeki maliyetlerden kaçındıkları için kuyuları kaçak olarak açtıklarını belirtti. Kuyu açma sürecinden bahseden Kavurmacı, ilk olarak Devlet Su İşleri’nden arama ruhsatının çıkarılması gerektiğini söyleyerek ikinci aşamada işletme ruhsatının alınmasının gerekli olduğunu vurguladı.

Aksaray’ın doğusunda, Tuz Gölü Fay Hattı’na bağlı olarak yüksek kotlu tepelerin ve topoğrafik yükseltinin fazla olduğunu

söyleyen Kavurmacı, “Doğu kısmında hem akarsu hem de yüzeysel su kaynaklarımız bulunuyor. Bu alanda Helvadere, Balcı, Çifteli, Boğazköy, Sarıyahşi, Güzeyurt, Gülağaç, Bozkır, Balcı-Kepir gibi çok sayıda sulama amaçlı kullanılan farklı göletler var.” diye konuştu.

“SULARIN İÇERİSİNDEKİ GAZLAR OBRUK OLUŞUMUNU ETKİLİYOR”

Özellikle Aksaray’ın batısında yer alan tarım alanlarında son yıllarda sıklıkla karşılaşılan karstik çöküntü yapılarının (obrukların) oluşumunda Aksaray’ın su yapısının önemli bir faktör olduğunun altını çizen Prof. Dr. Kavurmacı, karstik oluşumlar olarak nitelendirilen obrukların her ortamda oluşmadığına dikkat çekti. Karstik oluşumların geliştiği kayaların genellikle kalsiyum karbonat kökenli kayalar olduğunu belirten Kavurmacı, bu kayaların karbondioksitçe zengin yeraltı suları ile teması sonucunda karstik oluşumların gelişebileceğini söyledi. Karstik oluşumların zaman içerisinde yerin altında farklı lokasyonlarda gelişerek, sonradan birbirleri ile birleşmeleri sonucunda daha büyük karstik çöküntüleri meydana getirebileceğini ifade eden Kavurmacı, “Obrukları çoğu zaman oluştukları zaman fark edebiliriz. Karstik oluşumların ana kaynağı suların içerisinde bulunan belirli miktardaki gaz içeriklerinden kaynaklanıyor. Örnek verecek olursak karbondioksit gazı yeraltında su ile birleştiği zaman karbonik asit oluşturur. Oluşan karbonik asit karbonatlı kayaların bünyesinde bulunan başta kalsit olmak üzere birçok mineralleri çözer. Kayaç çözülmeye başladığı zaman kayaç içerisinde boşluklar oluşur ve bu boşluklar zamanla birbirleri ile birleşerek genişler ve üzerindeki yükü taşıyamadığı anlarda da çöker ve obruk oluşur” şeklinde konuştu.

Aksaray’da özellikle kampüs alanı ve çevresindeki yeraltı sularının içeriğinin karbondioksit gazı açısından oldukça zengin olduğunu dile getiren Kavurmacı, bu durumun karstik oluşumları hızlandırdığına değindi. Son yıllarda özellikle Sultanhanı, Eski ve Eşmekaya bölgelerinde dairesel veya elips şeklinde karstik çöküntü yapılarının yoğun olarak görüldüğünü belirten Kavurmacı, “Karbondioksit gazının bulunduğu üzere ekonomik bir önemi de bulunuyor. Özellikle Aksaray da yeraltı sularından elde edilen karbondioksit gazı ülke genelinde gazlı içecek üreten fabrikalara satılıyor. Dolayısı ile Aksaray yeraltı suyu kaynaklarında bol miktarda karbondioksit gazı bulunması Aksaray açısından hem şanslı hem de şanssız olarak nitelendirilebilir.” dedi. Aksaray’da bilinçsiz tarım uygulamalarının yeraltı su kaynaklarını ve biyoçeşitliliği

tehdit ettiğini aktaran Kavurmacı tarım politikalarının su varlığı ve niteliği göz önünde bulundurularak yapılması gerektiğini dile getirdi.

“ANALİZLER HAYATİ ÖNEM TAŞIYOR”

Sağlıklı ve verimli su kullanımı noktasında su analizlerinin oldukça önemli olduğunu vurgulayan Prof. Dr. Kavurmacı, her suyun kendine ait fiziksel ve kimyasal özellikleri bulunduğunu belirtti. Prof. Dr. Kavurmacı, Aksaray’da yapılan su analizlerinde ağır metal içeriklerine de rastlandığını kaydederek suyun vücut için şifalı bir besin kaynağı olduğunu ancak ağır metal içerikli su tüketiminin insan sağlığına zarar verdiğini söyledi. Aksaray sularında yapılan tespitlerde arsenik, bor ve lityum gibi ağır metallerin bulunduğunu aktaran Kavurmacı, “Bölgedeki arsenik riski bilindiği için tatlı su dediğimiz sular şebekeye verilmeden önce arıtma sisteminden geçiyor. Arsenik değerleri standart limitlerin altına düşürüldükten sonra isale hattına veriliyor. Özellikle Helvadere ve İhlara kasabalarında yerleşkede bulunan çeşmelerden su dolduran vatandaşların arsenik riskini göz önünde bulundurmaları gerekmektedir. Türk Standartları Enstitüsü ve Dünya Sağlık Örgütü gibi kuruluşlar sulara 10 mikrogram/litreden fazla arsenik varsa bu suları riskli olarak değerlendiriyor ve bu suyun tüketilmemesi gerektiğini ifade ediyorlar. Halk sağlığının korunması için su analizlerinin sürekli olarak yapılması önem taşımaktadır. Yetkililer tarafından suyun içerisinde bakteri üremesi faaliyetlerine karşı da sürekli olarak klorlama işlemi uygulanıyor. Halk sağlığının korunması noktasında belediye ve halk sağlığı müdürlüğü tarafından haftalık ve aylık yapılan su analizleri bu tehlikeleri ortadan kaldırıyor” dedi.

“SU TÜKENMEYEN BİR KAYNAK DEĞİL”

Prof. Dr. Kavurmacı suyun bilinçli kullanılması noktasında su tasarrufunun kaçınılmaz bir önlem olduğunu ifade ederek su varlığının kontrol edilebilmesi için öncelikle bireylerin kendilerinin su kullanımı konusunda otokontrol mekanizmalarının geliştirmesi gerektiğini söyledi. Su tasarrufunun sağlanabilmesi adına alınabilecek bazı önlemlerden söz eden Kavurmacı, “Evlerde, okullarda, kamu kurumlarında sensörlü musluklar takılabilir. Tatlı su çeşmelerinde yapılan bilinçsiz harcamaların önüne geçilebilmesi ve suyu verimli kullanabilmek için su tasarrufu konusunda ilkokullardan başlayarak su eğitiminin mutlaka verilmesi gerekiyor. Vatandaşların susuzlukla karşı

karşıya kalacağını bilincinde olmasını sağlamalıyız. Bu bilinç insanlarda yerleşirse su ile ilgili sonraki yıllarda karşılaşılabilecek olumsuzlukların da önüne geçilmiş olur.” ifadelerini kullanarak suyun bilinçsiz tüketimine karşı önlemlerin bugün alınmazsa su krizi ile karşılaşılabileceğine dikkat çekti. Artan nüfusun da göz önünde bulundurularak kullanılan su kaynaklarını arttırıcı önlemler alınması gerektiğinin altını çizen Kavurmacı, “Suyu gerektiği kadar kullanacağız, gereğinden fazla su kullanmayacağız. Su dediğimiz tükenmeyen bir kaynak değil, tükenbilir. Tükenecek bir kaynağı da akıllı ve verimli kullanmamız şart.” diyerek su tasarrufu çağrısını yineledi.

“ELİMİZDEKİ KAYNAKLARI İYİ DEĞERLENDİRMELİYİZ”

Son olarak Aksaray ekonomisine kazandırılacak alternatif su kaynaklarından söz eden Kavurmacı, Aksaray ilinde yer alan jeotermal kaynakların önemine dikkat çekti. Aksaray’da sıcak ve mineralli su kaynaklarının da bulunduğunu belirten Kavurmacı, bu kaynakların ekonomik anlamda kaplıca faaliyetlerinin yürütülmesinde önemli olduğunu söyledi. Aynı zamanda seracılık yapılarak tarımsal üretime de katkı sunulabileceğine dikkat çeken Kavurmacı, “Ziga Kaplıcalarında en son ölçtüğümüz su sıcaklığı değeri 45-52 santigrat derece arasında değişiyor. Narlıgöl’de MTA’nın yapmış olduğu sondajda 2012’de 65 santigrat derece su çıkartıldı. Yüzlerce dönüm arazi buradaki sıcak su kaynakları ile tarıma, kaplıca turizmne ve dolaylı olarak ekonomiye kazandırılabilir. Aksaray’da 5 bin konutu jeotermal enerji ile ısıtılacak çalışmalar hayata geçirilebilir. Elimizde olan hazır kaynağı en verimli şekilde değerlendirmemiz gerekiyor. Diğer taraftan Helvadere bölgesinde bulunan sodalı sular var. Bunlar kullanarak gazlı içecek sektöründe farklı işletmeler hayata geçirilebilir ve istihdama da katkı sunulabilir.” diyerek sözlerini tamamladı. **Haber-Fotoğraf: Seda Olgun- İrfan Yücel**

Felaketin gerçek adı: “Deprem”

Aksaray Üniversitesi (ASÜ) Mühendislik Fakültesi Harita Mühendisliği Bölümünden Dr. Öğr. Üyesi Esra Gürbüz Aksaray’da yaşanabilecek olası depremler ve alınabilecek önlemler konusunda bilgiler verdi. Dr. Gürbüz, Tuz Gölü Fay Zonu’nun aktif bir fay olduğunu hatırlatarak Aksaray’da bu faya bağlı olarak deprem riskinin genel olarak mevcut olduğuna dikkat çekti.

Cumhuriyet tarihinin en büyük depremleri arasında yer alan ve ‘asrın felaketi’ olarak nitelendirilen Kahramanmaraş depremleri sonrasında Türkiye’nin ve Aksaray’ın deprem riski hakkında değerlendirmede bulunan Dr. Esra Gürbüz, depremlerin oluşum süreçlerine değinerek Türkiye’nin ve Aksaray’ın depremselliği hakkında önemli bilgiler verdi. Dünya üzerinde depremlerin en önemli kaynağını oluşturan yerkabuğu parçaları olan levhaların hareketlerine değinen Dr. Gürbüz, “Dünya üzerinde depremlerin oluşmasına sebep olan esas unsur levha hareketleridir. Yerkabuğunu her ne kadar bir bütün olarak ele alarak değerlendiresek esas itibarıyla kara alanlarının yanı sıra okyanusların altında da devam eden büyük parçalardan oluşuyor. Bahsi geçen parçalar yani levhalar katı haldeler ve kendi altlarındaki daha akışkan bir malzeme olan magma üzerinde hareket ediyorlar. Bu hareketli yapı levha tektoniği olarak adlandırılıyor. Hareketlere bağlı olarak levhalar arasında meydana gelen etkileşimler neticesinde de depremler gerçekleşiyor. Dünya genelinin deprem dağılım haritalarına baktığımızda levhaların sınırlarında depremlerin çok yoğun olduğu görülüyor.” ifadelerini kullandı.

“TÜRKİYE TEKTONİK OLARAK OLDUKÇA AKTİF BİR BÖLGEDE”

Türkiye’de deprem üreten yani aktif faylar olarak bilinen fay hatları konusuna temas eden Dr. Gürbüz, Türkiye’deki büyük fay hatlarını Kuzey Anadolu Fay Zonu ve Doğu Anadolu Fay Zonu’nun temsil ettiğini, ancak bu büyük ölçekli fayların haricinde Ege Bölgesi’nde, İç Anadolu’da ve Doğu Anadolu’da önemli depremler üretebilecek birçok aktif fayın bulunduğunun da altını çizdi. Bu özellikleri itibarıyla dünya geneline bakıldığında Türkiye’nin tektonik olarak oldukça aktif bir bölgede yer aldığını vurgulayan Dr. Esra Gürbüz, son güncellenen deprem haritasında bazı noktalarda değişiklikler olduğunu ifade ederek “Ülkemizde bazı alanlarda eskiden

deprem riski yoktu şimdi var gibi bir algı söz konusu olmamalı. Haritalardaki güncelleme belirli kriterlere göre yapılıyor. Bu tür haritalar hazırlanırken dikkate alınan parametreler zaman içerisinde değişebiliyor. Diğer bir husus ise deprem tehlike haritası üretilirken, harita üretilene kadar meydana gelmiş depremler dikkate alınıyor. Dolayısıyla harita güncellendiğinde, bir fayın sebep olduğu çok sayıda ve özellikle de büyük depremler varsa, o fayın bu potansiyelini gösterecek şekilde faylar daha koyu renkler ile gösteriliyor. Deprem konusunda ülkemizin hemen her yeri riskli, ancak görelî olarak Aksaray tabî ki İstanbul’a göre daha az riskli. Riskin az olması Aksaray’da deprem olmayacağı anlamına gelmiyor.” şeklinde konuştu.

“KAHRAMANMARAŞ DEPREMLERİYLE BÖLGEDEKİ ENERJİNİN BÜYÜK BÖLÜMÜ ATILDI, FAKAT...”

Levha hareketlerinden ötürü her fay üzerinde belli miktarda enerji biriktiğini, ancak bu enerji miktarının her fayda farklı olduğunu belirten Dr. Gürbüz, enerjinin birikmesi ve depremlerle açığa çıkması süreçleri hakkında “Levha sınırlarında faylar aslında yer kabuğunu tamamen kesiyor ve levhalar birbirlerine göre hareket ediyorlar. İtme ve çekme hareketleri sonucunda büyük ölçüde levha sınırlarında bir enerji birikmesi yaşıyor. Enerji birikmesi sırasında fay hatları kırılarak enerjiyi dışarıya atıyorsa bir deprem meydana geliyor. Bir fayın deprem üretme özellikleri incelenirken ilk olarak arazide uzanımları incelenip yapılarına göre segment özellikleri anlaşılarak, bu segmentlerin uzunluklarına göre de üretebilecekleri deprem büyüklükleri hakkında çıkarımlar yapılıyor.” dedi. Fayların deprem üretme periyodlarının anlaşılması içinse üzerlerinde araştırma hendeklerinin açıldığını vurgulayan Dr. Gürbüz, bu hendekler içerisinde daha önce önemli bir deprem meydana gelip gelmediğinin, meydana geldiyse de bu depremlerin ne kadar zaman

aralığında meydana geldiklerine yönelik kayıt toplandığını ifade etti. Dr. Esra Gürbüz ayrıca 6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan ve 10’u aşkın ili etkileyen depremlerle ilgili olarak ise, bu depremlerle ilişkili faylar üzerinde biriken enerjinin atılmış olmasından ötürü böylesi büyük depremlerin aynı faylar üzerinde uzun bir süre meydana gelme durumunun kalmadığını, fakat bu depremlerin deprem bölgesi civarında veya ülkemizdeki başka birçok fay üzerinde yeni enerji birikimlerine sebep olabileceğinin göz ardı edilmemesi gerektiğini ifade etti.

“TUZ GÖLÜ FAY ZONUNUN DEPREM ÜRETME POTANSİYELİ VAR”

Aksaray’ın deprem riski ve Tuz Gölü Fay Zonu’na dair merak edilen konulardan bahseden Dr. Gürbüz, konu ile ilgili “Aksaray’ın depremselliği değerlendirilirken dikkate alınması gereken ilk yapı Tuz Gölü Fay Zonu. Bu fay zone Tuz Gölü’nün kuzey batısında Koçhisar’dan başlıyor, Aksaray’dan geçerek Niğde Kemerhisar’a kadar uzanıyor. Bu fay aktif bir fay. Jeolojik olarak bir fayın aktif olması demek son on bin senede bir kere faaliyet göstermiş olması demek. Sismik kayıtlarına bakıldığında Tuz Gölü Fayı’nın aktif olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz.” açıklamasında bulundu. Tuz Gölü Fay Zonu’ndaki segmentlerin deprem potansiyeline dair yapılmış çalışmalar olduğunu belirten Gürbüz, “Tuz Gölü Fay Zonu’nun bazı segmentlerinin (Akhisar-Kılıç ve Altunhisar Segmentleri) teorik olarak 6,3 ile 6,8 büyüklükleri arasında deprem üretme potansiyelleri var. Aksaray segmenti içinse 6,3 büyüklüğünde deprem üretme potansiyeli hesaplanmış olarak karşımıza çıkıyor.” diye konuştu.

“ŞEHİR MERKEZİ GEVŞEK ZEMİNE KURULU”

Aksaray’ın en büyük sıkıntısının şehir merkezinin bulunduğu zeminin özelliklerinden kaynaklandığını kaydeden Gürbüz, şehrin üzerine kurulduğu zeminin kayalık bir zemin olmadığını söyledi. Özellikle Şehir merkezinin bulunduğu alanın altıyvon denilen gevşek malzemeden oluştuğunun altını çizen

Gürbüz, zemine uygun bina yapılmasının önemine dikkat çekti. Gürbüz konuşmasının devamında, “Aksaray’da genel olarak bina katlarımız az ama çoğu binanın altı dükkân, galeri, depo şeklinde kullanılıyor. Dolayısıyla sütun kesilmesiyle oluşan problemler ortaya çıkabiliyor. Olası bir depremde sivilaşma meydana gelebilir. Deprem öldürmez bina öldürür sözünü bununla ilişkilendirebiliriz. Zemine uygun şekilde bina yapılması önemli.” dedi.

“DEPREMİN GÜVENCE MERKEZİ ASÜ OLUYOR”

Aksaray Üniversitesi’nde bina katlarının yüksek olmamasının depreme karşı artı bir değer olarak görüldüğünü dile getiren Gürbüz, üniversitenin deprem güvenliğiyle ilgili “Üniversitemizin olduğu alan geçmiş dönemlerde bataklık olarak biliniyor. Ancak üniversitenin inşası sırasında gerekli mühendislik önlemleri alınarak inşaatların yapıldığını biliyoruz. Bu nedenle genel anlamda üniversitemizdeki binalar ile ilgili bir problem bulunmuyor. İlâveten kampüs içerisindeki toplanma alanlarımız ulaşılması rahat bölgelerde yer alıyor ve kampüs genelinde hem iç hem de dış mekânlarda gerekli tabela ve planlarla bilgilendirme yapılıyor.” ifadelerine yer verdi.

“DEPREM BİLİNCİNİ İÇSELLEŞTİRMELİYİZ”

Depreme hazır olma noktasında ilk olarak yöneticilere daha sonra bireylere düşen sorumluluklar olduğunu aktaran Gürbüz, il genelinde yakın zamanda başlayan ve devam eden kentsel dönüşüm çalışmalarının bulunduğu depreme hazır olması noktasında ise AFAD tarafından eğitim faaliyetlerinin gerçekleştirildiğini söyledi. Özellikle küçük yaştaki çocukların bu tür olayları içselleştirerek hazır olması açısından okullarda eğitim çalışmalarının yapıldığını belirten Gürbüz, Aksaray genelinde kişilerin depreme hazırlıklı olma düzeyinin artırılması açısından farkındalık çalışmalarının devam ettiğine vurgu yaptı. Eğitim faaliyetlerinin yanı sıra kişilerin depreme karşı alabileceği önlemleri

benimsemesi gerektiğini ifade eden Gürbüz “Deprem anında yaşam üçgeni oluşturacak şekilde, ‘çök-kapan-tutun’ hareketlerini aklımızdan çıkarmadan, tüzerimize bir şey devrilmesine karşı kendimize bir alan belirlememiz önem taşıyor.” dedi. Afet yönetiminde ilk 72 saatin önemine dikkat çeken Gürbüz sözlerine, “Özellikle geniş alanları etkileyen çok büyük afetlerde arama kurtarma, sağlık ekipleri gibi birimlerin tüm afetzedelere anında ulaşması mümkün olmayabiliyor. Dolayısıyla bu süreçte bireyin kendi başına hayatta kalabilmesi için hazır olması gerekiyor. 72 saatten sonra ulaşılma ihtimalinin artması sürecin ilerleyişine yön veriyor. Bunun yanı sıra yaşadığımız, bulunduğumuz yerlerde hangi afet potansiyelinin daha yüksek olduğunun bilinmesi, o afetin meydana gelmesi durumunda neler yapılması gerektiğine dair bilgi sahibi olunması, kapalı bir alandaysak acil çıkışların bilinmesi ve her zaman afet çantasının hazır olması fayda sağlayacaktır. Diğer yandan aile bireyleriyle iletişim sağlama noktasında, ailenin bir afet durumunda kullanacağı toplanma noktasının ve mümkünse farklı bir ilden irtibat kişisi belirlenmesi, afet durumunda paniği azaltacaktır. Yine afet durumunda cep telefonları kullanılabilecek durumdaysa kısa zamanlı kullanımların tercih edilmesi, iletişim ağının meşgul edilmemesini, özellikle internet tabanlı programlar üzerinden mesaj ile haberleşmeyi öneriyoruz.” diyerek son verdi.

(Haber: Seda OLGUN – Fotoğraf: İrfan YÜCEL)

(Haberde faydalanılan kaynaklar; Kürçer, A., 2012. Tuz Gölü Fay Zonu’nun Neotektonik Özellikleri ve Paleosismolojisi, Orta Anadolu,Bull. Min. Res. Exp. (2014) 149: 19-68 Türkiye. Doktora Tezi, Tez no: 318203, Ankara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, 318 sayfa, Ankara. (unpublished).Kürçer, A.,& Gökten, Y. E. (2014). Neotectonic-PeriodCharacteristics, Seismicity, GeometryAndSegmentation Of The Tuz Gölü FaultZone. Bulletin of the Mineral Researchand Exploration, 149(149), 19-68. https://doi.org/10.19111/bmre.94099.)

İLETİŞİM HABER

Gazeteci adayları gazete ziyareti ve fotoğraf uygulaması için sahaya indi

Aksaray Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü Öğrencileri ‘Yerel Medya’ ve ‘Temel Fotoğrafçılık’ dersi kapsamında saha uygulaması için Aksaray Egemen gazetesini ziyaret etti.

Öğretim Görevlisi Oğuzhan Demiray nezaretinde gerçekleştirilen ziyarette, öğrenciler gazete bünyesinde yürütülen çalışmalar, gazetenin işleyişi, haberlerin hazırlanma süreçleri, matbaa ve baskı teknikleri hakkında bilgi aldı. Haberde fotoğrafın önemi konusunda da gazetecilik gözüyle foto-muhabirlerden bilgiler alan 2’nci sınıf öğrencileri merak ettikleri soruları da gazete yöneticileri ve muhabirlere yönelterek sohbet ettiler.

Gazetenin hazırlanış aşamalarını yerinde gördüler

Demiray, öğrencilerin, haber toplama teknikleri, yerel haber kaynakları, mizanpaj, matbaa ve gazetenin hazırlanış aşamalarını yerinde gördüklerini ifade ederek, Aksaray Egemen gazetesi yönetimine kendilerine bu imkânı sağladıkları için teşekkür etti.

‘Teorik bilgiler saha uygulamalarıyla birleştirilmeli’

Geleceğin gazetecilerine bilgi ve tecrübelerini anlatan Aksaray Egemen Gazetesi Yazı İşleri Müdürü Şeyda Coşar; “Egemen ailesi olarak ziyaretten dolayı

memnuniyet duyduk. Gazetecilik bölümü öğrencilerine geldikleri için teşekkür ediyoruz. Gazetecilik sahada uygulamalı olarak öğrenilmesi gereken bir meslektir. Teorik bilgiler mutlaka saha uygulamaları ile birleştirilmelidir. Sizleri boş zamanlarınızda ve merak ettiğiniz hususlarla ilgili bilgi alma ihtiyacınızın olduğu her dönemde gazetemize bekliyoruz” diye konuştu.

Öğrenciler gazete ziyareti sonrasında ‘Temel Fotoğrafçılık Dersi’ kapsamında öğrendikleri teknik bilgileri uygulamak için Kültürpark içerisinde sonbahar temalı fotoğraf çalışması yaptı. Öğrenciler diyafram, enstantane ve ISO gibi teknik ayarları uygulamalı görerek, kompozisyon tekniklerini kullanarak cep telefonları ile serbest çekim yaptılar. Öğrenciler gazete ziyareti sonrasında ‘Temel Fotoğrafçılık Dersi’ kapsamında öğrendikleri teknik bilgileri uygulamak için Kültürpark içerisinde sonbahar temalı fotoğraf çalışması yaptı. Öğrenciler diyafram, enstantane ve ISO gibi teknik ayarları uygulamalı görerek, kompozisyon tekniklerini kullanarak cep telefonları ile serbest çekim yaptılar.

Haber: İkra Nur ÜNVER

Özçelik: “İş hayatında başarılı olabilmek için duygusal zekâ gerekli”

Aksaray Üniversitesi İletişim Fakültesi tarafından düzenlenen İletişim Buluşmalarının yirmi beşincisinin konuğu Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Haberleşme Uzmanı Mehmet Bülent Özçelik oldu. Etkinliğe İletişim Fakültesi akademik ve idari kadrosunun yanı sıra İletişim Fakültesi öğrencileri de katıldı. İktisadi ve İdari Bilimler Konferans Salonu’nda gerçekleşen konferansta “Duygusal Zekâ” kavramı ele alındı.

Duygusal zekayı (EQ), hem kendisinin hem de başkalarının duygularını algılama, ifade etme, anlama ve düzenleme yeteneği olarak tanımlayan Mehmet Bülent Özçelik, duygusal zeka kavramının Daniel Goleman tarafından kaleme alınan Duygusal Zeka kitabıyla popüler bir kavram haline geldiğini ifade etti. Kavram olarak duygusal zekayla sosyoloji ve psikoloji bilim dalları ilgilense de her branşın duygusal zekaya ilgi gösterdiğini belirten Özçelik, bu kavramının sosyal bilimler içerisindeki yerinin altını çizdi.

Konuşmasında ayrıca, empatinin ve grup çalışmasının iş hayatındaki önemine vurgu yapan Özçelik, “İnsanlar sizi işe alırken üniversitedeki eğitiminizle, mezun puanınızla ilgilenmiyor. Tek hedefleri ‘duygusal zekaya ve empati yeteneğine sahip misiniz? Bunlarla birlikte kendinizi geliştirebiliyor musunuz? onu merak ediyorlar. Bunun yanı sıra grup çalışmasına yatkın mısınız, değil misiniz?’ bilmek istiyorlar. Eğer grup çalışmasına yatkın değilseniz isterseniz üniversitenin birincisi olun; işe alanın bakış açısı size karşı daha farklı oluyor” diyerek duygusal

zekaya sahip bireylerin bir adım önde olduğuna dikkat çekti. Etkinliğin son bölümünde Özçelik, yakın gelecekte IQ’nun tek başına başarıya ulaşmak için yeterli olmayacağını, duygusal becerilerinin de gerekli olacağını sözlerine ekleyerek konuşmasını bitirdi. Etkinlik, İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölüm Başkanı Doç. Dr. Mustafa İşliyen’in katılımları ve katkılarından dolayı Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Haberleşme Uzmanı Mehmet Bülent Özçelik’e teşekkür belgesi takdim etmesi ile sona erdi.

Haber ve Fotoğraf: Esmenur Keskin

Tatar kadınlar 79 yıldır yöresel ekmeklerinin elçisi oluyor

1944 yılında Kırım Tatar Sürgününde Aksaray’a gelerek Bahçesaray ve Kırımlı mahallelerine yerleşen göçmen kadınlar geleneklerini yaşatmayı sürdürüyor. 79 yıldır taş fırında ürettikleri ekşi mayalı ekmeğin satışını da yapan Tatar kadınlar yöresel lezzetlerini Türkiye’ye tanıtmayı hedefliyor.

Sürgünden bu yana yöresel ürünlerine verdikleri değeri her platformda dile getiren Tatar kadınlar, ekşi maya ile özel fırında üretilen ekmeklerine il genelinden yoğun talep olduğunu söyledi. Kadın girişimcilerin birlikteliği ile kooperatif de kurduklarını aktaran Hamidiye-Alaca Kadın

Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi Başkanı Meliha Alyanak, geleneksel lezzetlerinin ekmek kapısı olduğundan bahsetti. 79 yıldır geleneklerini yaşatarak Tatar ekmeğini sofralarla buluşturdıklarını kaydeden Alyanak, ekmeklerinin özel yapılan taş fırınlarda aşamalı bir şekilde yapıldığını

ifade etti. Ekşi maya ile ürettikleri ekmekte hiçbir katkı maddesi bulunmadığını söyleyen Alyanak, yöresel ekmeğin yapım aşamalarına değinerek “Yaklaşık 80 yıldır atalarımızdan gördüğümüz gelenek ve görenekleri yaşatmanın mücadelesini veriyoruz. Hiçbir katkı maddesinin bulunmadığı

ekmeğimiz için bir gün önceden maya arttırma dediğimiz işlemi yaparak ekşi mayamızı hazırlıyoruz. Ertesi gün unumuz ile ekşi mayamızı buluşturarak hamurumuzu hazırlıyoruz. Yumuşak kıvamlı hamurumuzu mayalanmaya bırakarak fırın aşamasına geçiyoruz” dedi. “Kızıl taşlar ekmeğimizin püf noktası oluyor” Tatar ekmeğinin fırın yakma aşaması ile ilgili detayları paylaşan Alyanak, “Kızıl taş dediğimiz taşlarla ekmeğimiz için özel olarak yaptırdığımız fırını hamur mayalanma aşamasındayken ateşlemeye başlıyoruz. Özel taşlar ekmeğimizin ince çizgisi yani püf noktasını oluşturuyor. Taş fırınının pişirme derecesine geldiği aşamayı ustalık dediğimiz noktamızı kullanarak kendimiz belirliyoruz. Yaklaşık bir saat boyunca ateşlediğimiz fırının ısısı olduğunda hamurumuzu hazırlamaya başlıyoruz” şeklinde konuştu. Mayalanan hamuru ateşini temizledikleri fırına yerleştirmek için şekil verdiklerini söyleyen Alyanak, ekmek küreği ile eşit parçalara ayırdıkları hamuru taş fırında pişmeye bıraktıklarını kaydetti. Taş fırını

kapatarak bir saat pişen ekmekleri çıkardıktan sonra temizleme işlemi yaptıklarını belirten Alyanak, aşamalı ve zahmetli olan ekmeklerin tanıtım elçisi olduklarını aktardı. “Hem tanıtıyoruz hem kazanıyoruz” Girişimci kadınlar ile kurdukları kooperatifin ekmek kapıları olduğuna değinen Alyanak, kadınların da üretimde söz sahibi olduğunu ifade etti. Yaklaşık 80 yıllık bir geleneği yaşattıklarının altını çizen Alyanak, “Ürettiğimiz yöresel ekmeklerimizin yanı sıra Tatar lezzetlerini de tanıtmayı amaçlıyoruz. Kooperatifimiz aracılığı ile belli noktalarda satışını yaptığımız ekmeklerimizin ticaretini büyütmek ve ekmeğimizi önce ülkemize sonra dünyaya tanıtmak istiyoruz. Kadınların her işin üstesinden gelebileceğini gösterdiğimiz platformumuzda birlik ve beraberliğin de örneğini sergiliyoruz. Gün geçtikçe talebin arttığı ekşi mayalı ekmeğimizin yolculuğunu gelecek nesillere aktarmak için elimizden geleni yapacağız” diyerek sözlerini tamamladı.

Haber-Fotoğraf: Seda Olgun

Güzelyurt’ta balon uçuşlarıyla doğanın kucağına yolculuk!

Aksaray’ın Güzelyurt ilçesinde Titanium Ballons firması tarafından düzenlenecek olan balon uçuşları, bölgeyi ziyaret edenler için unutulmaz bir deneyim sunmaya hazırlanıyor. 1 hafta önce gerçekleştirilen deneme uçuşları, Nisan-Mayıs aylarında ticari uçuşların

Balon uçuş pilotu Buse Özcan, müşterilere İhlara Vadisi’nin etkileyici manzarası eşliğinde unutulmaz bir yolculuk vadetti. Özcan, müşterilerin güvenliğini ön planda tutarak uçuşların güvenli bir mesafede gerçekleşeceğini altını çizdi. Meteoroloji ile iş birliği içerisinde çalışan Özcan, yağmurlu, sisli veya saatte 20 km’den fazla rüzgârlı havalarda uçuşların iptal edileceğini açıkladı. Özcan, Kapadokya ve Pamukkale gibi popüler turistik bölgelerde bulunan slot merkezlerinden izin alınarak

uçuşların gerçekleştirileceğini belirtti. Balon uçuşları öncesinde misafirlere kahvaltı servisi yapıldığını ve iniş sonrasında mini bir parti düzenlendiğini aktaran Özcan, balonların farklı kapasitelere sahip olduğunu, acil durumlar için müşterilere gerekli bilgilerin verildiğini ve olası sorunlarda acil inişlerin gerçekleştirileceğini söyledi. Balon pilot lisansı almak isteyenlerin 18 yaşını tamamlamış ve en az lise mezunu olması gerektiğini belirten Özcan, teorik ve uygulamalı dersleri başarıyla

bitiren adayların, balon pilotu uçuş sertifikasını almaya hak kazandıklarını sözlerine ekledi. Titanium Ballons firmasının sahibi Ömer Boya ise İhlara’da balon uçuşlarının, bölgeye hareketlilik getireceğini ve esnafa katkı sağlayacağını belirtti.

**Haber: Zerdar Acar
Fotoğraf: Yusuf Eren**

Kültürler farklı oyunlar aynı

Aksaray Belediyesi Oyuncak Müzesi yediden yetmişe her yaştan misafirlerini ağırlamaya devam ediyor. Park Site içerisinde bulunan müzede, farklı kültürlerin esintileriyle tasarlanan oyuncaklar sergileniyor. Geçmişten günümüze birçok eserin bulunduğu müze, çocukların yanı sıra her yaştan ziyaretçinin dikkatini çekiyor.

Geçmişten günümüze kadar birçok eserin bulunduğu müze çocukların yanı sıra her yaştan ziyaretçinin dikkatini çekiyor. Farklı kültür ve coğrafyalardan birçok eserin bulunduğu müze geçmişten günümüze oyuncakların ne kadarda farklılaştığını gösterirken, oyuncak tasarımcılarınınnsa hayal gücünü gözler önüne seriyor. Aksaray Belediyesi Oyuncak Müzesi sorumlusu Nurhan Çelik Turan kültürün her sektörde olduğu gibi oyuncak sektöründe de etkisi olduğunu belirtirken “ Oyuncaklar tasarlandığı yılların ekonomik şartlarından da izler barındırıyor ” dedi. Müze içerisinde sergilenen oyuncaklar kültürel farklılıklar içerdiği gibi yapıldığı materyallerde farklılıklar içermekte. Geçmişte tasarlanan oyuncaklar çoğunlukla ahşaptan ve metalden imal edilirken günümüze yaklaşırken oyuncakların plastik ve türevi

malzemelerden üretilmesi dikkati çekiyor. Müze sorumlusu Turan bunun sebebinin oyuncak üretiminde kullanılan hammaddelerin yıllar içerisinde farklılık göstermesinin ve savaş dönemlerinde hammaddeye ulaşımın zorluğundan kaynaklandığını dile getirdi. Oyuncak bebeklerin üzerlerinde bulunan elbiselerin dokuları, renkleri, motifleri ait oldukları milletlerden esintiler taşıırken müze ziyaretçileri içinde görsel bir şölen sunuyor. Türk kültürünün önemli miraslarından olan Şeyh Küşteri ile Hacivat ve Karagöz gölge oyunlarının figürlerinin de bulunduğu kuklalarda oyuncak sergisinde ziyaretçilerle buluşuyor. Aksaray Park Site AVM içerisinde bulunan oyuncak müzesi, pazartesi günü hariç olmak üzere haftanın 6 günü boyunca ziyaretçilerini ağırlamak için bekliyor.

Haber: Mehmet Yılmaz, Rojda Çalmaz

Prof. Dr. Nezahat Altuntaş Duman: Toplumsal cinsiyet algısı erken yaşta inşa ediliyor

Aksaray Üniversitesi İletişim Fakültesi tarafından düzenlenen İletişim Buluşmalarının yirmi beşincisinde toplumsal cinsiyet ve kadının toplumsal konumu konuşuldu. İletişim Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Nezahat Altuntaş Duman'ın sunumuyla gerçekleşen “Toplumsal Cinsiyet Tartışmaları Değişen Bir Şey Var Mı?” konulu panele Aksaray Üniversitesi İletişim Fakültesi akademik ve idari kadrosu yanı sıra çok sayıda öğrenci katıldı.

Toplumsal cinsiyetten, feminizmin ne olduğundan ve kadının toplumsal konumundan söz eden Dekan Altuntaş Duman, kadınlara bakış açısının sadece ülkemizde değil, aynı zamanda farklı ülkelerde de benzer olumsuzlukları içerdiğini ve toplumdan topluma değişiklik gösteren bu bakışta her zaman kadının dezavantajlı olduğuna da dikkat çekti. Kadının sosyal konumuna ilişkin atasözlerinden örnekler sunan Duman, toplumsal cinsiyet meselesinin tarihsel gelişimini ve yapılan akademik çalışmaları da ele aldı. Duman, toplumsal cinsiyeti ailedeki rollerden, kız ve erkeğe konulan isimlerden, bir cinsiyet içine hapsedilen renklerden, reklamlardan,

oyuncaklardan, masallardan, şarkılardan ve televizyon programlarından öğrenildiğinden bahsederek, toplumsal cinsiyet algısının erken yaşlarda zihinlerde inşa edildiğini, masallardaki kadınların ve erkeklerin belirlenen rollere göre tanımlandığını sözlerine ekleyerek, “Masallarda bile kadınlara çok az yer veriliyor. O az kısımda ise erkeklerin güçlü, meslek sahibi, kadınların ise erkeği bekleyen, kırılgan ve pasif bir karakter olduğunu görüyoruz. Onun dışında da kadınlar ya peri ya da cadı olarak gösteriliyor” dedi. Konuşmasının son bölümünde ataeril toplum yapısından söz eden Duman, cinsiyet algısını oluşturan şeyin ataeril bakış açısı olduğunu söyledi. Ataeril toplum anlayışında kadınların

ve erkeklerin dezavantajları olduğunu ifade eden Dekan Duman, bu yapıda bireylerin rollerinin önceden belirlenmiş olduğunu ve bu rollere göre kadınların duygusal, pasif, kırılgan, yönetim gücü olmayan, nazik bireyler olarak nitelendirildiğini; erkeklerinse güçlü, maceracı, egemen, yeteneği olan, akılcı, rekabetçi, bilimsel yöne daha yatkın olarak gösterildiğini söyledi. Bu anlayışa dayanarak kadınların evlerinde çocuklara bakmakla, erkeğe hizmet etmekle yükümlü, erkeklerin ise savaşa gitmekle, kavgadan geri durmamakla yükümlü bireyler haline geldiğini belirtti. Bu yapıda erkeklerin duygusal olma haklarının olmadığına altını çizen Duman, kadına yönelik şiddetin altında toplumsal cinsiyet

algısının olduğunun vurguladı. Toplumsal cinsiyet çalışmalarının amacının, kadının toplum içindeki dezavantajlı konumuna dikkat çekmek ve yaşadıkları olumsuzlukları gidermek olduğunu kaydeden Dekan Duman, güçlülük, duygusallık gibi kavramları tek bir cinsiyete hapsedmenin doğru olmadığını, kadınların dünyayı erkeklerden farklı deneyimlediğini ve bu farklılığın dezavantaj olarak kadına geri yansımamasının istendiğini söyleyerek konuşmalarını bitirdi. Etkinlik, soru cevap bölümünün ardından İletişim Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Nezahat Altuntaş Duman'a teşekkür edilmesiyle sona erdi.

Haber ve Fotoğraf: Esmanur Keskin

İLETİŞİM HABER

“Yapay zeka gazetecilik sektörünü etkilemeyecek”

Gazeteci Barış Sedef, yapay zekanın yetkinliklerinin bazı alanlarda sınırlı olması dolayısıyla gazetecilik ve iletişim sektörlerinin bu teknolojinin etkilemeyeceği sektörlerin başında olduğunu belirtti.

Teknolojik ve siyasi gelişmeler nedeniyle zamanla şekil ve yöntem değiştiren gazetecilik, gün geçtikçe değerini korumaya devam ediyor. Nasıl Bir Ekonomi Gazetesi’nde İstanbul Bölgeler Koordinatörlüğü görevini yürüten ve Anadolu Ajansı, Habertürk gibi medya kuruluşlarında da görev almış olan Barış Sedef, gazeteciliğin zorlukları ve geleceği hakkında sorulara cevaplandırdı.

SEDEF: İDEALLERİME GÖRE HAREKET ETTİM

Üniversite puanına göre değil, ideallerine göre hareket ettiğini

söyleyen gazeteci Sedef, “Sektöre üniversite hazırlık döneminde adım attım. Bu dönemde yapmış olduğum çalışmalar farklı medya kurumlarında çalışmamın önünü açtı” şeklinde konuştu.

“GELENEKSEL GAZETECİLİĞİN İŞ YAPIŞ BIÇIMI DEĞİŞTİ”

Ülkemizde basılı mecranın vazgeçilmez bir yere sahip olduğuna inanan ciddi bir kesim olduğunun altını çizen Sedef, gazeteciliğin dijital platformlara taşınması hakkında “Aslında geleneksel gazeteciliğin iş yapış biçimi değişti diyebiliriz. Basılı içeriklerin sektördeki yeri azalma eğilimi gösteriyor. Basılı mecrayla ilintili olarak matbaa sektörünün iş kolu biraz daha daralmaya başladı” şeklinde açıklamalarda bulundu. Basılı haberciliğin azalmasının muhabir tarafını ekonomik anlamda fazla etkilemediğini belirten Sedef, sektördeki diğer alanların ekonomik durumu hakkında “Ancak grafik ve matbaa ile ilintili branşları olumsuz yönde etkilediğini ifade edebiliriz” dedi.

“YAPAY ZEKA GAZETECİLİK SEKTÖRÜNÜ ETKİLEMEMEYECİK”

Yapay zekanın etkilemeyeceği sektörlerin başında gazetecilik ve iletişim sektörünün geldiğini

belirten Sedef, nedenini açıkladı: “Her haberin, röportajın kendisine özel yaklaşımları var. Yapay zeka ile bu yaklaşımları veya başlıkları atmanız mümkün değil. Çünkü her konu kendi içinde değerlendirildiğinden yapay zekanın bu alandaki yetkinlikleri sadece deşifrelerin çözümleriyle sınırlı kalıyor. Bunu bile yapay zeka programlarıyla yaptığımızda ciddi sorunlar yaşayabiliyorsunuz. Sonuç itibarı ile yapay zeka mühendislik ve iktisat gibi bazı standartları fazla olan sektörlerin geleceğini daha fazla etkileyecektir” şeklinde konuştu.

GAZETECİLİK İNSANLARIN FİKİRLERİNİ ETKİLEME KONUSUNDA İKİNCİ PLANA DÜŞTÜ

Sosyal medyanın insan hayatına girmesiyle birlikte gazetecilik mesleğinin insanların fikirlerini etkileme ve toplum mühendisliği alanında konunun ikinci plana düştüğünü aktararak günümüzde gazeteciliğin insanların fikirlerini etkileme noktasındaki durumunu değerlendiren Sedef “Ancak buna hızlı adapte olan gazeteciler ve yayıncılar önemini koruyor. İlave olarak ihtisas gazeteleri sadece ekonomi yayını yapan mecralar ve dergiler yetkili kurumlar tarafından yakın takip edildikleri

için insanların fikirlerini etkileme ve toplum mühendisliği tarafındaki yerini korumaya devam ediyor” diyerek sözlerine devam etti.

SEDEF “BU ÜLKEDEN TARAFSIZ HABER YAPMAK ZOR” YAKLAŞIMIYLA ÇOK KARŞILAŞIYORUZ

Özgür gazeteciliğin baskılanması konusunda aslında toplumun da bu durumun olumsuz bir etki yarattığının farkında olduğunu kaydeden Sedef “Yapmış olduğumuz görüşmelerde bize sık gelen geri dönüşlerden birisi de, ‘Bu ülkede tarafsız haber yapmak zor. İşin zor’ gibi yaklaşımlarla sıkça karşılaşıyoruz” dedi. Aynı zamanda medyanın tekelleşmesi hakkında “Patron gazeteciliği dediğimiz bu konu birçok meslektaşımızın işini hakkıyla yapamamasının en önemli nedenleri arasında yer alıyor. İktidara yakın kişilerin medya patronu olması gerçek haberciliğin topluma aktarılmasının önündeki en büyük engellerden birisi” ifadelerini kullandı.

GAZETECİLİK SEKTÖRÜNE ERKEN ATILMAK İŞ BULMA İHTİMALİNİ ARTTIRIYOR

Gazetecilik sektörüne erken atılmanın iş bulma oranını ve kalifiye olma durumunu

arttırdığını belirten Sedef “Ben ve benimle birlikte üniversite okuyan arkadaşlarımız sektöre ilk girdiğinde neredeyse 3 ila 5 yıl arasında ücretsiz çalıştılar. Siz bu alanda ne kadar emek verirsiniz para da zaten arkasından geliyor.” diyerek gazeteciliğin emek ve sabır gerektirdiğine işaret etti. Aynı zamanda Sedef, tecrübesiz yeni mezunlara ilişkin “Ancak herhangi bir tecrübesi olmayan arkadaşlarımız sektöre girdiğinde birçok kurum tarafından tercih edilmiyor. Bu konuda önerim arkadaşların üniversite bitmeden sektöre atılmaları” şeklinde tavsiyelerde bulundu. Elde edilen bilgi birden fazla kaynaktan teyit edilmeli Artan bilgi kirliliği ve dezenformasyonla mücadelede dair Sedef “Bir gazeteci elde ettiği bilgiyi birden fazla kaynaktan teyit etmeli. Bu şekilde bilgi kirliliği ve dezenformasyonla mücadelede etkin bir yol izlenebilir” şeklinde konuşmasını sürdürdü. Barış Sedef, ilkeli bir gazetecinin her şeyden önce tarafsız olması, toplumda infial yaratacak ve kışkırtacak yaklaşımlardan uzak durması gerektiğini vurgulayarak sözlerini tamamladı.

Haber: Nehir Aydın

İletişim Fakültesinin logosu yayımlandı

Aksaray Üniversitesi İletişim Fakültesi logosu yayımladı. 2012 yılında eğitim-öğretimin başladığı ASÜ İletişim Fakültesi, gerekli tüm alt yapıların oluşmasının ardından, kurumsal faaliyetlerde kullanılmak üzere yeni logosunu yayımladı. Logonun tasarımını yapan Araştırma Görevlisi İbrahim Kahraman, logonun fakültenin marka değeri için kalıcı anlam taşımasını ve Aksaray ile bütünleşmesini amaçladıklarını söyledi.

KURUMSAL KİMLİK ADINA LOGOMUZU TASARLADIK

Kahraman, “Fakültemizin etkili bir kurumsal kimlik yapısının olması için özgün bir logoya ihtiyacımız vardı. Tabi bu 2012 yılından bugüne fakültemizde derslerin verilmeye başlaması, kendine özgü söylemlerinin edinilmesi, bütün taşların yerine oturması ve belirli

bir kültür birikiminin oluşması sonucu bağımsız bir logo oluşturma gerekliliği de hissedilmişti. Bir yıl önce birkaç farklı logo tasarladık ve bunlar içinden bir tanesini ortak kararla seçtik. Logoyu seçtikten sonra acele etmedik. Geçen zaman içinde logoyu benimsedik. Doğru logoyu tasarladığımızdan ve seçtiğimizden emin olduktan sonra yayımladık” dedi.

ASÜ’NÜN KURUMSAL İMAJINA UYGUN BİR TASARIM HAZIRLADIK

İbrahim Kahraman İletişim Fakültesi’nin logosunu şu kelimelerle anlattı: “İletişim Fakültesi, Aksaray Üniversitesi (ASÜ) çatısı altında faaliyet yürütüyor. Bu nedenle ASÜ’nün kurumsal kimliğinden bağımsız bir logonun tasarlanması düşünülemezdi. Doğal olarak ilk esin kaynağımız ASÜ logosu oldu. İletişim Fakültesi logosunda, ASÜ logosundaki renkleri ve yazı karakterlerini kullandık. Bu bakımdan İletişim Fakültesi logosunun, ASÜ logosundaki bazı anlamları da taşıdığını söyleyebiliriz. Bölgenin coğrafi sembollerinden olan Hasan Dağı’na da logomuzda yer verdik. Bu bahsettiklerimle Aksaray Üniversitesi üst kimliğine

uygun hareket etmiş olduk. Ancak logoya özgün bir şeyler de katmamız gerekiyordu. Açıkçası bunu yapmak zor olmadı. Minimal bir bakış açısıyla iletişim fakültesinin kısaltması olan “İ”, “F” harflerini ve insan odaklı yaklaşımımızı görselleştirerek anlam yüklü bir logo ortaya çıkardık.”

‘TASARIMCISI OLARAK GURURLA SERGİLEYECEĞİM BİR LOGOMUZ OLDU’

Logonun oluşturulma serüveni ve hikayesini de anlatan Kahraman, sözlerini şu ifadelerle tamamladı: “Uzun zamandır bir logomuz olsun istiyorduk. Aklımızın bir köşesinde bu hep vardı. Ancak eğitim kurumunda logo tasarlama süreci özel sektördeki gibi olmuyor. Özel bir işletmenin satış yapabilmesi için bir isimle, logoyla, tabelayla tanınması gerekiyor. Ancak eğitim kurumunda

eğitim, logodan önce geliyor. Halihazırda dersler, projeler, bilimsel araştırmalar devam ederken tasarım işlerine odaklanmak kolay olmuyor. Haliyle süreç biraz yavaş ilerliyor. Aslına bakarsanız bu yavaş işleyişin faydalı olduğunu düşünüyorum. Çünkü belirlenecek logo sadece tasarımcısına ya da eğitmenlere ait olmuyor. Aynı çatı altındaki herkesi ilgilendiriyor. Bu nedenle teknik açıdan sorunsuz, anlam yüklü ve güzel bir logonun oluşturulması gerekiyor. Logonun bir anlamda tek başına “Ben buradayım.” demesi gerekiyor. Bunu sağlamak için bahsettiğim süreç içinde 4, 5 adet logo hazırladık ve bunlar içinden en çok beğenileni geliştirdik. Ortak bir çalışmanın sonucu olarak herkesin beğendiğini düşündüğüm ve tasarımcısı olarak gururla sergileyeceğim bir logomuz oldu.”

Haber: İkra Nur ÜNVER

Z Kuşağı hangi dili konuşuyor?

Teknoloji bağımlılığı, siberkondri, facebook depresyonu, fomo, hayali titreşim sendromu gibi pek çok teknolojik rahatsızlıklar gün geçtikçe artarak çeşitleniyor.

‘Diss atmak, stalklamak, teaser izlemek, captionlamak, random atmak, DM’den yürümek, emoji kullanmak’ gibi kavramlar sanal dünyanın gündelik hayatın içine sığdırdığı kelimelerden bazıları... Yeni bir dil olarak ifade edilen sanal alem dili, pek çok kişi tarafından yaygın bir şekilde kullanılıyor. Uzmanlar ise son dönemlerde aile içi iletişiminin sağlanamamasının sebebi olarak sanal alem dilini gösteriyor. Sanal alem dili en çok ebeveyn ve çocuk arasındaki iletişimi olumsuz etkiliyor. Bir medya okuryazarı olarak konuyu değerlendiren Aksaray Üniversitesi Gazetecilik Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Mustafa İşliyen, sanal alem dilini kullanan ve kullanmayan kişiler arasındaki iletişim problemlerine dikkat çekti. Konu üzerinde çeşitli önerilerde bulunan İşliyen, “İletişim hiçbir zaman tek yönlü değildir. Aile içi iletişimde sağlıklı bir ilişki kurmak için hem ebeveynin hem çocuğun

adımlar atması gerekir” dedi. Teknolojinin gelişmesiyle birlikte hem dilde hem de jest ve mimiklerde belirgin değişikliklerin ortaya çıktığını dile getiren Doç. Dr. İşliyen, özellikle sosyal medyada yaygın olarak kullanılmaya başlanan sembol ve yazım şeklinin; günlük hayattaki konuşma ve beden diline yansıdığını kaydetti.

‘SOSYAL MEDYA KULLANIMI KONTROL ALTINA ALINMALI’

Sosyal medyayı yoğun şekilde kullanan ve kullanmayan kişiler arasında bir iletişim kopukluğunun bulunduğu ancak bu sorunun çözülebilir olduğunu belirten İşliyen, şöyle konuştu: “Son yıllarda yeni teknolojilerin kullanımı yaygınlaştıkça yeni bir iletişim dili ortaya çıkmaya başladı. Özellikle sanal sosyal alanlarda kullanılan sanal alem dili kullanıcılarını büyük oranda etkiliyor. Hele ki internetin içine doğan z kuşağının henüz ana dilini öğrenmeden sanal dünya diline aşına olmaya başladığını düşünürsek, bu dili en çok onların kullanmasını yadırgayamayız. Küçük yaşta kontrolsüz ve limitsiz bir sosyal medya kullanımı, çocuğun dünyayı algılama şeklini, dilini ve tepkilerini doğrudan etkilemektedir. O halde sağlıklı bir iletişim için ebeveynlerin öncelikle yapması gereken şey çocukların sosyal medya kullanımını kontrol

altına almak ve bilinçli kullanmaya teşvik etmektir.” Sosyal medya platformlarının farklı bir dili olduğunu söyleyen İşliyen, “Sosyal medyayı yeni kullanmaya başlayan bir insanın da oranın diline hakim olması orada zaman geçirerek çeşitli deneyimler yaşayarak mümkün olur. Mesela Instagram’da, DM’den yürümek diye bir şey var. Ben bunun ne olduğunu tam olarak anlayamıyorum. Çünkü böyle bir şey hiç deneyimlemedim. Biz dili öğrenirken hem gözlem yapıyoruz hem o yaptığımız gözlemlerle birlikte kavramda; olayları ve durumları örtüştürüyoruz. Dili konuşarak, duyarak öğreniyoruz. Yazarak öğrenmiyoruz ama sosyal medya dilini yazarak öğrenmeye başlıyoruz. Bir çocuk düşünün. Bir şeyin sıcak olduğunu duyuyor, sıcağa tepkisinin ne olması gerektiğini biliyor. Ama bunu sıcak gerçekten elini yakıtığında yani deneyimlediğinde anlayabiliyor. Duyarak, örtüştürerek, benzeştirerek, deneyimleyerek dili öğrenmeye başlıyor. Birçok duyu organıyla bir kavramı algılıyor. Ama sosyal medya yazılı bir şekilde ilerlediği için tam olarak neyin neye işaret ettiğini ancak sosyal medyada okuyan ve yazan biliyor. Ayrıca bu tür platformlara ait kavramlar sosyal medyanın dışında gerçek dünyada da kullanılmaya

başladığında o dünyaya ait olmayan insanlar sosyal medyayı kullanmayanlar bunlara çok fazla yabancı kalıyorlar” şeklinde konuştu.

‘ÇOCUKLARIMIZLA YAN YANA YÜRÜMELİYİZ’

Yabancı dil bilmenin sosyal medyayı iyi okumada önemli rol oynadığını bildiren İşliyen durumu şöyle bir örnekle açıkladı: “Örneğin Z kuşağına çok uzak olmayan Y kuşağının bir temsilcisi olarak stalklamak kelimesini ilk duyduğumda bir anlam verememiştim. Fakat ‘stalk’ın İngilizce’de iz sürmek olduğunu bildiğim için sosyal medyadaki anlamını uygulamanın işlevini öğrenerek ve akıl yürüterek anlamlandırdım. Bir kişinin profiline girip ne zaman, nerede, ne paylaşım yaptığını, profiline bakıp inceleme yapmaya stalklamak deniyormuş. Birbirine yakın bir kuşak arasında da bazı anlaşmazlıklar olabiliyor. Hatta bazen aynı kuşaklar arasında da kuşak farkı oluyor. Bunları birer sıkıntı olarak görmemek gerekiyor. Çünkü çok hızlı bir şekilde gelişiyor ve değişiyor. Bu değişime ve gelişime karşı çıkmak bu sanal ortamlardan uzak olmak yalnızca diğerleriyle aramızdaki mesafe oluşturacaktır. Bir ebeveyn olarak bizler de bu gelişmeleri takip edip çocuklarımızla yan yana

yürümeliyiz.”

‘ONLARI BİR KALIBA SOKMAMALİYİZ’

Çocuklarla iyi bir iletişim kurmanın yolu olarak onları anlamak gerektiğinin altını çizen Doç. Dr. İşliyen, ilk adım olarak onlara kendi potansiyellerini göstererek işe başlanabileceğini vurguladı. İşliyen, “X ve Y kuşakları, Z kuşağının potansiyellerini onlara göstermeli ve onları iyi bir şekilde eğitmelidir. Onları bir kalıba sokmak, onları toplumda yok saymak iletişimi güçsüzleştirir. Onlarla ortak bir dil oluşturabiliriz. Hayatın yalnızca sosyal medyadan var olmadığını anlatmalı ve oradaki örnekleri hayatlarına tatbik etmemeleri konusunda yardımcı olmalıyız. Biz onlara bu şekilde bir adım atıp yardımcı olduğumuzda onlar da bilinlenecek ve bizlere doğru bir adım atacaktır. Dolayısıyla ortak noktada buluşulacak ve anlaşmanın yolu daha kolay sağlanacaktır. Gerekirse X ve Y kuşakları Z kuşağının konuştuğu dili öğrenmelidir. Çünkü onların içinde bulunduğu durumu bilmeden anlamadan onlara yardımcı olmak mümkün olmayacaktır” şeklinde konuştu.

Foto-Haber: Sümeyye ÇALIŞKAN (Bu haber Aksaray Egemen)

Rektör Arıbaş “Aksaray Buluşmaları”nın konuğu oldu

Birlik Vakfı Aksaray Şubesi tarafından haftalık olarak düzenlenen “Aksaray Buluşmaları”nın bu haftaki konuğu

Aksaray Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Alp Arıbaş oldu. Rektör Arıbaş, çok sayıda misafirin katıldığı programda “kalp sağlığı

ve kalp hastalıkları” konusunda bilgilendirmelerde bulundu.

Kalp hastalıklarının başında en fazla bilineni kronik arter kalp hastalıklı olmakla birlikte kalp ritmi sorunları (aritmiler), doğuştan kalp kusurları, kalp kapak hastalığı, kalp kası hastalığı, kalp enfeksiyonu gibi çok sayıda kalp hastalığının varlığından bahseden Arıbaş “Kalp sağlığımızı korumak için öncelikli olarak tütün ve tütün mamullerinden uzak durulmalı, trans yağları içeren besinler tüketilmemeli ve düzenli olarak spor yapılmalı” dedi.

Tedavi usullerinin de anlatıldığı etkinlikte, katılımcıların sorularının cevaplanması ve geleneksel olarak plaket takdimi ile sona erdi.

Haber-Fotoğraf: Yaşar OFLAZ

İLETİŞİM HABER

“Kültür endüstrisi ve popüler kültür gazeteciliği yozlaştırıyor”

Aksaray Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü Araştırma Görevlisi Doktor Lütfü Pınar, popüler kültür ve gazetecilik ilişkisi üzerine değerlendirmede bulunarak kültür endüstrisi ile popüler kültür ürünlerinin gazetecilik mesleğini yozlaştırdığına işaret etti.

Popüler kültürün yaygınlaşmasıyla birlikte gazeteciliğin yapısal bir dönüşüm süreci geçirdiğinden bahseden ASÜ İletişim Fakültesi Arş. Gör. Dr. Lütfü Pınar, 1980’li yıllarda neoliberal politikaların uygulanmasıyla medya alanında ticari yayıncılığın görüntür hale geldiğini söyledi. Bu yıllardan itibaren gazetecilik alanında kamusal yayıncılık anlayışından ticari yayıncılık anlayışına dayalı popüler gazeteciliğin ön plana çıktığını dile getiren Pınar, gazeteciliğin de popüler kültürün yayılması noktasında etkili bir araç olduğunu vurguladı. Gazetecilik mesleğinin popüler kültürü etkileyen aynı zamanda popüler kültürden beslenen bir meslek alanı olduğunu Dr. Pınar, “1980’li yıllarda yaşanan teknolojik gelişmeler, sanayi ve endüstri alanındaki ilerlemeler popüler kültürün ivme kazanmasında büyük bir öneme ve etkiye sahip. Gazetecilik mesleğinin de teknolojiyle birlikte farklı bir dönüşüm yaşaması, dijitalleşmesi, popülerleşmesi durumu popüler kültürden etkilendiğini gösteriyor. Medyada yaşanan yapısal dönüşümün getirdiği magazinleşme, tektipleşme olgusu popüler kültürün bizlere getirdiği değişim olarak değerlendirilebilir.” diye konuştu.

“MEDYA VE KÜLTÜR ENDÜSTRİSİ İÇ İÇEDİR”

Popüler kültür ürünlerinin yaygınlaşmasında kitle kültürü kavramsallaştırmasının büyük bir etkisi olduğunu aktaran Pınar, medya ve kültür endüstrisinin de iç içe olduğuna değindi. Pınar, kültür endüstrisi ve popüler kültür ürünlerinin yayılmasında gazeteciliğin rolüne dikkat çekerek sözlerine şöyle devam etti: “Kitle kültürü kavramsallaşması Frankfurt Okulu ile birlikte gündeme gelen ve üzerine durulan bir kavram. Frankfurt Okulu bu kavramı yeniden yorumlayarak kitle kültürü yerine kültür endüstrisi kavramını kullanıyor. Popüler kültürün toplumsal zeminde yayılması, yaygınlaştırılması ve yerleşmesinde kitle kültürünün ve kültür endüstrisinin büyük bir etkisi var. Medyada karşılaştığımız içeriklerin hepsi aynı zamanda kültür endüstrisinin birer ürünüdür. Medya ve kültür endüstrisi iç içedir diyebiliriz. Popüler kültürün yaygınlaşmasında genel anlamda medyanın özel anlamda da gazeteciliğin rolü büyük

oluyor. Popüler kültürün ürünlerinin pazarlanma aşamasında medya devreye giriyor.”

“GAZETECİLİĞİ EROZYONA UĞRATAN BİR YAPI ÇİZİLİYOR”

Kültür endüstrisinin bir araç olarak kullandığı medyada çizilen gazeteci imajını anlatan Dr. Pınar, medyada ticari yayıncılık anlayışının ön plana çıkmasının kültür endüstrisi ürünlerinin pazarlanmasıyla sağlandığını belirtti. Kültür endüstrisi ve popüler kültür ilişkisi kurulduğunda gazetecilik imajının yozlaştırdığını söyleyen Pınar, gazetecilerin artık kamusal yayıncılık anlayışını ön planda tutmadığının altını çizdi. Pınar, açıklamasında “Gazeteciler kamusal yayıncılık anlayışı yerine artık ticari yayıncılık anlayışına göre benimsenmiş politikalarla yönetiliyorlar. İstedığınız kadar idealist gazeteci olun patroncu bir sistem içerisinde patronların gazetecilerden belirli beklentiler içerisinde olduğundan dolayı ticari ilişkiler doğrultusunda içerikler üretilmeye başlanıyor. Kültür endüstrisi ve popüler kültürü gazetecilik mesleği açısından düşündüğümüzde yozlaştıran ve erozyona uğratan bir yapı çiziyor. Erozyona uğrama noktasında yine magazinleşme olgusu ve eğlence unsuru etkili oluyor.” ifadelerini kullandı.

“MAGAZİNLEŞME OLGUSU BULVAR GAZETELERİNE YÖN VERDİ”

Arş. Gör. Dr. Lütfü Pınar, magazinleşme olgusunun yaygınlaşmasında popüler kültür önemli bir belirleyen olduğunu söyleyerek popüler olanın sattığı bir döneme girildiğini belirtti. İnsanların artık toplumun gerçek problemleriyle ilgilenmek yerine eğlenmeyi, kafasını dağıtmayı, dinlenince zamanlarında keyifli vakit geçirmeyi arzuladığını kaydeden Pınar, “Magazinleşme olgusunun yaygınlaşması ile birlikte gazetelerde renkli içeriklerin, görsellerin, cinsellik unsuru, büyük puntolar, renkler kullanılarak bulvar gazeteleri ortaya çıkıyor. Yani popüler kültürle gelen magazinleşme gazeteciliğe yön veriyor.” dedi.

“TÜRKİYE’DE İDEALİZE EDİLEN GAZETECİLİK UYGULANMIYOR”

Popüler kültür bağlamında Türkiye’de gazetecilik mesleğinin yeriyile ilgili önemli noktalara temas

ede Pınar, Türkiye’de idealize edilen ve iletişim fakültelerinde anlatılan gazetecilik mesleğinin uygulanmadığını dile getirdi. Akademik anlamda fakültelerde öğretilen gazetecilik mesleği ile sektörde uygulanan gazetecilik mesleği arasında büyük farklılıklar olduğuna dikkat çeken Pınar, şu görüşlere yer verdi. “Gazeteci adayları fakültede belirli bir çizgide idealize edilmiş gazetecilik mesleğini öğreniyorlar, akademisyenler kamusal yayıncılık anlayışına dayalı olan gazetecilik mesleğini öğrencilere aktarmaya çalışıyorlar ancak sektöre baktığımızda öğrenilen tüm içerikler hiç sayılıyor. Ticari yayıncılık anlayışı ön plana çıkarılıp kamu yararı göz ardı edildiğinde geleceğin gazetecileri bu sürece adapte olamıyor. Türkiye’deki gazeteciliğin yeri ve konumu bu noktada içler acısı bir durumda.” İletişim fakültelerindeki eğitimin tamamıyla toplumsal arka plan zemininde ilerlediğini aktaran Pınar, ticari ilişkilerin gazetecilik mesleğini zedelediğini ifade etti. Pınar

konuşmasının devamında “Gazeteciliğin sermaye sahiplerinin eline geçmesi gazetecilik eğitimini layıkıyla almış gazetecilerin değer görmemesine neden oluyor. Çünkü medya patronu için önemli olan reytinginin ve tirajının yüksek olmasıdır. İletişim fakültelerindeki eğitim tamamıyla toplum yararına neler yapılabileceğidir.” diye konuştu.

“TİCARİ KAYGILAR BASIN ÖZGÜRLÜĞÜNE DARBE VURUYOR”

Kültür endüstrisinin pazarlama alanı olan medyada ticari kaygıların yaşanmasının basın özgürlüğüne darbe vurduğuna değinen Pınar, medya patronları tarafından toplumsal meselelere dikkat çeken eleştirilerin, ticari yayıncılığın ön plana çıktığı haberlere göre daha az nitelikli bulunduğunu söyledi. Bu durumun gazetecilerin özgürlüğünü kısıtladığını belirten Pınar, “Basın özgürlüğünün kısıtlanması gazetecilerin kendilerinin de içselleştirdiği bir otosansürü beraberinde getiriyor. Ticari kaygıların ön

planda olduğu, kamusal yayıncılık anlayışının terk edildiği medya sektöründe basın özgürlüğünden söz etmek mümkün değildir.” ifadelerini kullandı.

“TOPLUMUN ELEŞTİREL AKLI KÖRELTİLİYOR”

Toplumsal gerçekliğin popüler kültür ile birlikte göz ardı edildiğinden bahseden Pınar, bir tarafta medyada verilen çarpıtılmış gerçekliğe bakıldığını diğer tarafta toplumsal gerçekliğe bakıldığını dile getirdi. Pınar, popüler kültürün gazeteciler tarafından toplumsal gerçeklikleri kulak arkası etmesine ve medyada sunulacak olan çarpıtılmış gerçeklikler inşa etmesine neden olduğunu vurguladı. Pınar sözlerine “Gazetecilerden beklenen şey yapay gerçekliklerle toplumun eleştirel olan aklını köreltmek oluyor. Bu durumun gazetecilik mesleğini olumsuz etkilediğini ve yıpratıldığını söyleyebiliriz.” diyerek son verdi.

(Haber: Seda OLGUN
Fotoğraf: Hasan Hüseyin KAYIŞ
İllüstrasyon: İrfan YÜCEL)

Şehitlerin anısı bu müzede yaşatılıyor

Aksaray'da şehitlerin adını ve hatıralarını gelecek nesillere aktarmak ve yaşatmak amacıyla oluşturulan Şehitlik Müzesi, ziyaretçilerini hem gururlandırıyor hem hüzünlendiriyor.

Ervağ Kabristanlığı içerisindeki Hacılar Hanı binasında yer alan Şehitlik Müzesi'nde vatani görevini yaparken şehit olanların eşyaları 15 Temmuz Şehitler Koridorunda sergileniyor. Aksaraylı şehitlerin adının ve özel eşyalarının sergilediği alanda şehitlere ait üniforma, ayakkabı, fotoğraf, cüzdan, kalem, para, silah, mektup gibi emanetler yer alıyor. Ülkenin milli ve manevi değerlerinin ön plana çıkarıldığı müzede şehitlerin hatıraları yaşatılırken vatan sevgisinin önemine de vurgu yapılıyor. Kahraman şehitlerin yaşam hikayelerinin bulunduğu

müzede, bağımsızlık ve vatan uğruna verilen mücadelenin gelecek nesillere aktarılması noktasında farklı birimler de ziyaretçilere kapılarını açıyor. Şehitler koridoru, anı odası ve sinevizyon odasında vatani değerlerin gelecek nesillere aktarılması amacıyla yapılan bilgilendirmeler ziyaretçilere hüzünlü anlar yaşıyor. Şehitlik Müzesi ziyaretçilerinden Ayşenur Dinke, kahraman vatan evlatlarının anılarının bu şekilde yaşatılması ve geleceğe aktarılmasının oldukça anlamlı olduğunu söyledi. Dinke müze ziyaretinde duygusal anlar yaşadığını kaydederek "Geleceğimiz

için kendisini feda eden vatan evlatlarının adının ve hatıralarının yaşatıldığı müzeyi ziyaret ederken hüzünlenmemek elde değil. İnancımızda çok önemli bir mertebeye yer alan şehitliğe erişmiş olan kahramanlarımızdan kalan emanetlerin gelecek nesillere bu şekilde aktarılması bizleri duygulandırırken aynı zamanda gururlandırıyor. 18 Mart Şehitleri Anma Günü öncesinde ziyarette bulunarak şehitlerimize dua ettik. Şehitlerimizin hatıralarını canlı tutma misyonu ile emanetlerine sahip çıkmaya devam edeceğiz." ifadelerini kullandı.

Haber: İrfan YÜCEL

2023 Yılında 565 bin 435 çift evlendi

YABANCI GELİNLER EN ÇOK ÖZBEK, YABANCI DAMATLAR İSE EN ÇOK ALMAN UYRUKLU

Evlenen çiftlerin sayısı 2022 yılında 575 bin 891 iken 2023 yılında 565 bin 435 oldu. Bin nüfus başına düşen evlenme sayısını ifade eden kaba evlenme hızı 2023 yılında binde 6,63 olarak gerçekleşti. Boşanan çiftlerin sayısı 2023 yılında 171 bin 881 oldu. Boşanan çiftlerin sayısı 2022 yılında 182 bin 437 iken 2023 yılında 171 bin 881 oldu. Bin nüfus başına düşen boşanma sayısını ifade eden kaba boşanma hızı 2023 yılında binde 2,01 olarak gerçekleşti.

ORTALAMA İLK EVLENME YAŞI YÜKSELDİ

Yıllara göre ortalama ilk evlenme yaşı incelendiğinde, her iki cinsiyette de ilk evlenme yaşının arttığı görüldü. Ortalama ilk evlenme yaşı 2023 yılında erkeklerde 28,3 iken kadınlarda 25,7 oldu. Erkek ile kadın arasındaki ortalama ilk evlenme yaş farkı ise 2,6 yaş olarak gerçekleşti. Kaba evlenme hızının 2023 yılında en yüksek olduğu il, binde 8,09 ile Kilis oldu. Bu ili binde 7,81 ile Aksaray, binde 7,57 ile Gaziantep izledi. Kaba evlenme hızının en düşük olduğu il ise binde 4,52 ile Gümüşhane oldu. Bu ili binde 4,82 ile Tunceli, binde 4,98 ile Malatya izledi.

YABANCI DAMATLARIN SAYISI 6 BİN 345 İKEN YABANCI GELİNLERİN SAYISI 31 BİN 29 OLDU

Toplam evlenmeler içinde yabancı kişiler ile evlenmeler incelendiğinde, yabancı damatların sayısı 2023 yılında 6 bin 345 olup toplam damatların %1,1'ini oluştururken yabancı

gelinlerin sayısı 31 bin 29 olup toplam gelinlerin %5,5'ini oluşturdu. Yabancı damatlar uyruklarına göre incelendiğinde, yabancı damatlar içinde %21,9 ile Alman damatlar birinci sırada yer aldı. Alman damatları %19,2 ile Suriyeli damatlar ve %5,1 ile Avusturyalı damatlar izledi. Yabancı gelinler uyruklarına göre incelendiğinde, yabancı gelinler içinde %12,0 ile Özbek gelinler birinci sırada yer aldı. Özbek gelinleri %11,3 ile Suriyeli gelinler ve %9,1 ile Azerbaycanlı gelinler izledi.

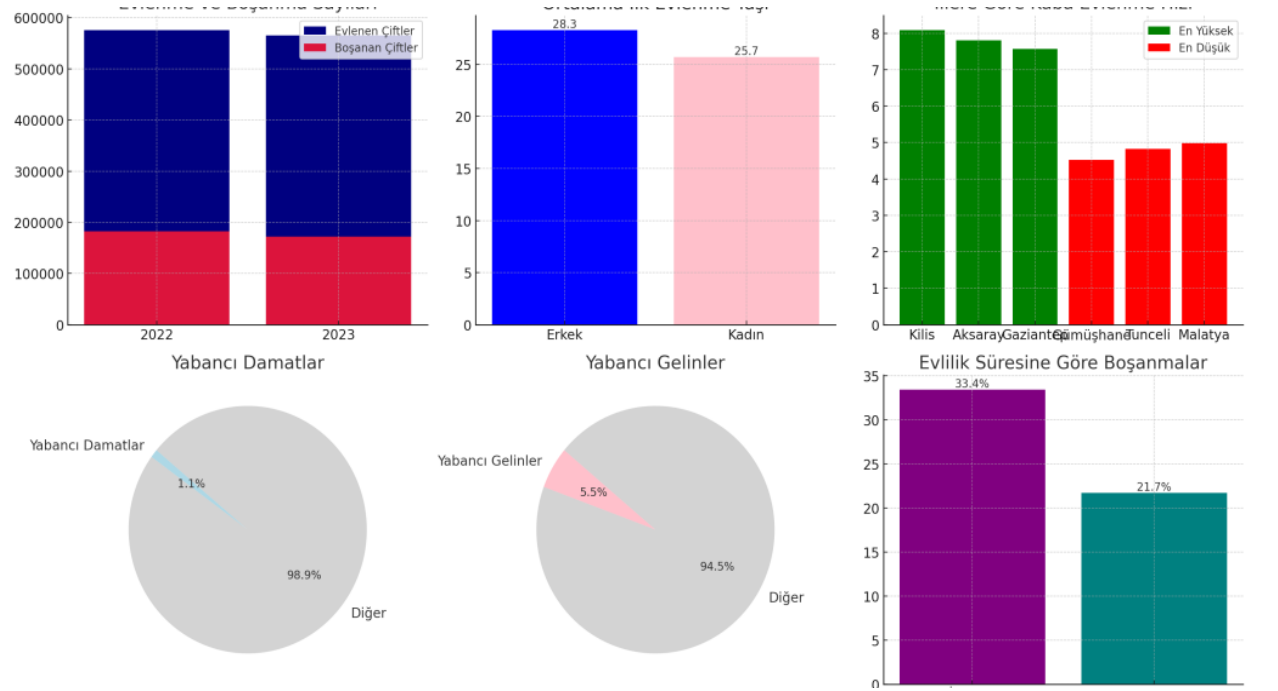
KABA BOŞANMA HIZININ EN YÜKSEK OLDUĞU İL, BİNDE 3,05 İLE İZMİR OLDU

Kaba boşanma hızının 2023 yılında en yüksek olduğu il, binde 3,05 ile İzmir oldu. Bu ili binde 2,94 ile Antalya, binde 2,80 ile Karaman izledi. Kaba boşanma hızının en düşük olduğu il ise binde 0,36 ile Hakkari oldu. Bu ili binde 0,44 ile Şırnak, binde 0,55 ile Muş izledi.

BOŞANMALARIN %33,4'Ü EVLİLİĞİN İLK BEŞ YILI İÇİNDE GERÇEKLEŞTİ

Evlilik süresine göre boşanmalar incelendiğinde, 2023 yılında gerçekleşen boşanmaların %33,4'ü evliliğin ilk 5 yılı, %21,7'si ise evliliğin 6-10 yılı içinde gerçekleşti. Son bir yıl içindeki boşanma olaylarından 171 bin 213 çocuk etkilendi. Kesinleşen boşanma davaları sonucunda 2023 yılında 171 bin 881 çift boşanırken 171 bin 213 çocuk velayete verildi. Boşanma davaları sonucu, çocukların velayetinin çoğunlukla anneye verildiği görüldü. Çocukların velayetinin 2023 yılında %74,9'u anneye, %25,1'i babaya verildi.

Haber: Yaşar OFLAZ

Yukarıdaki görsel, verilen evlenme ve boşanma istatistiklerini özetleyen bir infografiktir. 16:9 formatında tasarlanmış bu görselde;

* Sol üstte, 2022 ve 2023 yıllarında evlenen ve boşanan çiftlerin sayıları karşılaştırmalı olarak sunulmuştur.

*Orta üstte, 2023 yılında erkekler ve kadınlar için ortalama ilk evlenme yaşı gösterilmiştir.

*Sağ üstte, kaba evlenme hızının en yüksek ve en düşük olduğu iller karşılaştırmalı olarak yer almaktadır.

*Sol altta, toplam evlenmeler içinde yabancı damatların oranı bir pasta grafiği ile sunulmuştur.

*Orta altta, toplam evlenmeler içinde yabancı gelinlerin oranı bir pasta grafiği ile gösterilmiştir.

*Sağ altta, evlilik süresine göre boşanmaların yüzdesel dağılımı bar grafikleri ile verilmiştir.

